

MARKO

Xoão Kapatxisareri Sãpiretakiti

(Mateo 3.1-12; Arókasi 3.1-20; Xoão 1.19-28)

¹ Ia Xesosi Kristo iokanapirena erekari. Teoso ãkiri itxaua Xesosi.

² Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopataria ia:
Niokanatariko niokanapirena aniãkari kãkitimoni
kimapori oeretini ìkapani pite uai apokini
apisa.

³ Iua auako ãparaã makipakaniãtaã.
Isãpirenauatako: “Hõeretariko kimapori
Apiananiri apokini apisapanika. Itíkaãpo
erekari hĩkamako iua napini ìkapani,” itxa
iua.

Itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka.

⁴ Ikara atoko Xoão kapatxisareri ãparaã
makipakaniãtaã aua. Ipatxisatakasaakiri kãkiti,
isãpiretari ia pirena:

—Hĩtakanapariko maerekati hĩkamakiti.
Hĩpatxisataãkako. Ininiã Teoso makatxakariko
maerekati hĩkamakiti —itxa Xoão kapatxisareri.

⁵ Ikinimane kãkiti Xotéia auakani Xerosareẽ
sitatxiti auakani pakini sari Xoãomoni isãkire
ikenakotinina ìkapani. Ninoa sãpiretakasaakiri
maerekati ikamakitina, ipatxisatana uini Xotão
inakoriãtaã.

⁶ Xoão takari imãka kamero piti kamakori.
Itakari ipakiomatare pirãtxi mata kamakori.
Inikari txĩtxiri. Mapaã itxima. ⁷ Iua txari
kãkitimoni:

—Nota poiãori. Nota tikini apokako apiatakari. !Apakata nikapotoreëkiniua iua takote ìkiti mata nimakatzakini ìkapani, kotxi nota poiãoka. Iua apiata. ⁸ Nota patxisatai âparaaãnokara. Iua patxisataiko Erekarì Matamatakotiã. Iuasaaki hïte apakapariko Erekarì Matamatakoti.

Xesosi Patxisatiko Pirena
(*Mateo 3.13-17; Arókasi 3.21-22*)

⁹ Iuasaaki Xesosi apoka Nasaree sitatxiti, Kariréia tōpamoni. Iuasaaki Xoão kapatxisareri patxisatari iua uini Xotão inakoriãtaã. ¹⁰ Xesosi kanñkïitakasaaki, iua itikari iaxiti takakini. Iuasaaki Erekarì Matamatakoti katxaka kamoã katxakini atoko. Iua nopini apoka. ¹¹ Iuasaakipeka Teoso iaxitikiri txari:

—Pite namarite, nitiretakiti, napokaerekatai, kotxi ninirekakiti pikama.

Satanasi Atamakaerekatìniri Xesosi
(*Mateo 4.1-11; Arókasi 4.1-13*)

¹² Iuasaaki Erekarì Matamatakoti iokanatarì Xesosi âparaã makipakaniãtaã. ¹³ Iuaãtaã ìkaikota koarëta òti. Iuasaaki Satanasi atamakaerekatari iua. Iuaãtaã auari kaxipirini kaneenamarini. Ininiã Teoso nitiriakori iaxitikini nïkatari Xesosi.

Xesosi Mipotorikiniri Iparïka Kariréia Tōpa
(*Mateo 4.12-22; Arókasi 4.14-15*)

¹⁴ Xoão kateia ãki takikosaaki, Xesosi sari Kariréia tōpamoni. Iuaãtaã isãpiretari Teoso iokanapirena erekarì, Teoso auïtetxi ininiãua pirena. ¹⁵ Itxari:

—Teoso keto apopeka. Iua auïtetxi ininiua apokaãpotapeka. Ininiã hïtakanapariko

himaerekani. Hãuikariko Teoso iokanapirena erekari —itxa Xesosi.

¹⁶ Xesosi tĩpokota Kariréia poati tiniã. Iuasaaki atamatana ipi hetxi takakani, Simão Petro, itari ãtree pakini. Iua atamatana itakinirina hetxi.

¹⁷ Ininiã Xesosi txana:

—Uatxa masa notakata. !Himaĩkaikariko ximaki. Átiã hĩparĩka auako. Nisãkire hĩsãpiretako kãkitimoni —itxa.

¹⁸ Ininiã iuasaaki ninoa takanapari hetxi, sa itxana Xesosikata.

¹⁹ Apikomoni ninoa saãpota. Itikana Txiako, itari Xoão pakini. Ninoa Sepeteo anaakori. Kanaua miramaneri ãki auanãtana iuasaaki. Hetxi iotsaãnãtana. ²⁰ Iuasaaki iua akiritana ninoa. Ininiã ninoa takanapari iri, iri nitiriakori pakini kanaua ãki. Eereka isana Xesosikata.

*Kiki Maerekati Matamatakoti Auaĩtotakiti
(Arókasi 4.31-37)*

²¹ Xesosi imoianariakorikata apoka Kapanaoõ sitatxiti. Ininiã tomatiko õtisaaki Xesosi sari aiko Xoteo apotiitiniãtaãua oerekarauatini ïkapani.

²² Iua sãkire kenakotakani tsorĩkaãta, kotxi kona kaiõkatsoparerini atokoni ! itxa. Iua oerekakiti sãkiretxiti pataparari, kotxi !isãpiretari áti koerekareri sãkire apanakini kaiõkatsoparerini atoko. Iuaka sãkirekara isãpireta.

²³ Iuasaaki aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua aua kiki maerekati matamatakoti auakiti. Iua akiripoakata:

²⁴ —Xesosi Nasaree sitatxitikiri. Kipa pinireka atemoni? Pite ina ate pixipokini ïkapanikani? Erekarinoka kamakarii. Teoso nakiti pitxaua — itxa.

Ikara atoko iua akiripoakata, kotxi iua maerekati matamatakoti pĩkari Xesosi.

²⁵ Ininiã Xesosi itapararitika txari:

—Piotoka. Pitakanapariko ere kiki ĩto.

²⁶ Iuasaaki maerekati matamatakoti iõkokaĩtotari. Ikatxakasaaki, akiripoakata.

²⁷ Kãkiti iuaãtaã auakani tsorĩkaãta. Iuasaaki imisãkiretakakauana:

—Kiripa? Atxiĩti oerekakori sãkiretxiti amaneri apopeka? Iua sãkire kaposotiireri. Ipaniãtakiti maerekati matamatakoti kamapeka —itxanãtana.

²⁸ Ininiã ikara pirena iaripireta ikini Karirėia tõpati.

Xesosi Makananitiniro Simão Petro Imakiro
(Mateo 8.14-15; Arókasi 4.38-39)

²⁹ Ininiã Xesosi, Txiako, Xoão pakini takana-pakasaakiri aiko Xoteo apotiitiniãtaãua, isana Simão, Ātree pakini aapokomoni. ³⁰ Iuasaaki Simão imakiro apoomata. Osirĩkanãta. Ininiã ninoa sãpiretari Xesosi oamianare. ³¹ Ininiã Xesosi sari oamoni. Imaĩkaro ouako. Ōkitikaro. Iuasaakipeka oãpoomare !auaika. Ininiã opotorika oparĩkauatini, ninoa kiena okamini ĩkapani.

Xesosi Makananitinina Amianatakani
(Mateo 8.16-17; Arókasi 4.40-41)

³² Ininiã mapiãnikata kãkiti minana ikinipoko amianatakani, maerekati matamatakoti auaĩtotakini pakini iuamoni. ³³ Ininiã ikinimane iua sitatxi auakani apotiitaua aapokotxi tore takote. ³⁴ Ininiã Xesosi makananitana itomaneri amianatakani. Kaiãopokori amianari auakini imakananita. Apaka omitikana itomaneri maerekani matamatakoni. Iuasaaki !auiritana

ninoa sãkirauatini, kotxi ninoa imarotari Teoso ãkiri ininiua Xesosi.

*Xesosi Sãpiretiniri Teoso Sãkire
(Arókasi 4.42-44)*

³⁵ Ìkanõkapanika mapiãpanika Xesosi õkitikaua. Itakanapari aapokotxi. Iuanoka sari kãkiti mauakaniãtaã iri iaxitikiri imisãkiretini Ìkapani.

³⁶ Eereka Simão imoianariakorikata sari Xesosi initinina Ìkapani. ³⁷ Ninoa apokasaakiri, itxana:

—Ikinimane nitai —itxarina.

³⁸ Xesosi apakapapiretana:

—Masa ãtiãtaã kãkiti aapokomoni. Iuaã nisãpiretariko Teoso sãkire, kotxi ikara atoko itxa niparĩka kãkitimoni. ³⁹ Xesosi sari ikini Kariréia tõpa. Aiko Xoteo apotiitiniãtaãua isãpiretari Teoso sãkire. Apaka omitikana maerekani matamatakoni kãkiti ìtoã auakani.

*Kiki Maere Matati
(Mateo 8.1-4; Arókasi 5.12-16)*

⁴⁰ Amianatakari maere matati apoka Xesosi-moni. Ikapotoreẽkua iua apisatoõ. Iua iteene amanaãri:

—Nimarotari, pinirekiniãri piposotari erekape pitxĩkitakinino —itxa.

⁴¹ Ininiã iuasaaki Xesosi iteene tiretari iua. Itakari iuako iua nopini. Itxari:

—Ari, ninirekapitikari. Erekepekai uatxa.

⁴² Iuasaakipeka amianari !auaika. Erekepekari iua.

⁴³ Xesosi iokanatarari iua. Iuasaaki isãpiretari iua:

⁴⁴ —Kona pisãpiretapiri apanakini pitemoni nikamakiti. Uatxa merepanika pisa sasetotxiakorimoni. Poerekari piõto ninoamoni.

Eereka pikamariko Moisesini paniãtakiti. Ikara atoko oerekari kãkiti atão erekapeka pinini — itxari.

⁴⁵ Iuaritika isãpiretapikari Xesosi kamakiti. Ininiã iaripireta ikara pïrena. Ikara xika Xesosi !iposotaika isini aapokotximoni. Ikaikota kãkiti mauakaniãtaã. Iuaritika kãkiti sari iuamoni.

2

Matïpokotakati Pirena

(Mateo 9.1-8; Arókasi 5.17-26)

¹ Eereka mapaõtipeka inaka atoko iuañkana Xesosi Kapanaoõ sitatxiti apoka itxa. Iaripireta Xesosi inirimane aapoko apokini. ² Iuasaakipeka mirikiniti kãkiti apoka iuamoni, ininiã iua aapokotxi xãpoka. Apotiitauana ãronakikoãtaã apaka. Ininiã !apakata apanakini kãkiti ãroni aapokotxi ãki. Iuasaaki Xesosi sãpiretari Teoso sãkire kãkitimoni. ³ Iuasaaki ipi ipi pakini kikiakori minari matïpokotakati. ⁴ Kãkiti itomaneri ãronakikoãtaã aua, ininiã kona iposotarina Xesosi takote apokinina. Ininiã aapokotxi nopini, Xesosi manapi ninoa sonatari iua matïpokotakati iokatxakinina tïkane Xesosimonikari. Iposo atoko isikakaãpotarina iua manapi. ⁵ Xesosi imarotari ninoa atão auikiniri iua sãkire. Ininiã Xesosi txari matïpokotakatimoni:

—Namarite, pimaerekani makatxakapeëkaika —itxa.

⁶ Iuasaaki ãtikaka kaiõkatsopareriakori topãkanãta iuaã. Itsorïkaãnãtana. Ixiniiremoninani:

7 —Kinirepa ia kiki ikara atoko itxa? Maerekati isãpiretakiti, kotxi Teosonanira posotari imakatzakiniri kãkiti maerekani —itxa ninoa sãkire.

8 Iuasaakipeka Xesosi imarotari ninoa xinikakiti ãkixinireña. Ininiã Xesosi txana ninoa:

—Kininiãpa ikara atoko hĩtxa xinireta? ⁹ Nitxari iua imaerekani nimakatzakini, txamari ! himarotari imaerekani atão nimakatzakini. “Põkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa,” nininiã, iuasaaki himarotari nisãkire atão ininiãua, kotxi hĩtikari. Niposotiire imaerekani nimakatzakini ãkapani, niposotiire iua nõkitikini ãkapanitxikana. ¹⁰ Ininiã uatxaika noerekai hĩte, Teoso iokanatanano nota hĩtari iaxitikiri ãkorapokoritimoni kãkiti maerekani nimakatzakini ãkapani —itxana kaiõkatsopareriakori.

¹¹ Ininiã matĩpokotakatimoni itxa:

—Põkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa paapokomoni —itxa.

¹² Iuasaakipeka iua õkitikaua. Ikosekari isirimata. ãkorape itxa ikinimane okiãtaã. Imakinika kãkiti tikoka.

—Peerekari Teoso kamakiti. Kona mitxi ate itikari ãkora atoko inakari —itxanãtana kãkiti.

Mateo Pirena

(Mateo 9.9-13; Arókasi 5.27-32)

¹³ Ininiã iuaãkana isari ipoamoni. Kaiãopokori kãkiti apotiitaua iuakata. Iuasaaki oerekana ninoa. ¹⁴ Isaãpotakasaaki, atamatari Arevii inakori. ãti iuãka Mateo inaãka. Aoepo inakori ãkiri itxaua iua. Iitopãkanãta auĩtetxiakori txineirote apakapiniãtaã. Ininiã Xesosi txari:

—Masa notakata.

Iuasaakipeka õkitikaua, Xesosikata sa itxa.

15 Eereka Xesosi nipokota Arevii aapoko. Itori auñtetxiakori txineirote apakapakani, itori apanakini maerekani, topākanāta Xesosi takote, imoianariakori takote pakini. Kaiāopokori kākiti aua iusaaki, kotxi kaiāopokori kākiti Xesosikata sikani. 16 Pariseoakori, kaiōkatsopareriakori pakini itikari Xesosi auñtetxiakori txineirote apakapakanikata, apanakini maerekanikata pakini inipokotini. Ininiā kaiōkatsopareriakori, pariseoakori pakini pimaāna Xesosi moianariakori:

—Kinirepa hinipokota auñtetxiakori txineirote apakapakanikata, maerekanikata? —itxana.

17 Xesosi ikara ikenakotakasaaki, itxana:

—Kākiti mamianatakani kona nirekari kākiti pinñtxi imarotakari. Amianatakaninokara nirekari pinñtxi imarotakari. Nota uai apoka maerekani nakiritini ñkapani, imaerekanina itakanapinina ñkapani. Kona nakiritari kākiti “atāo inakari kamakani” uākatakaniua —itxa Xesosi.

*Nipokori Takanapiko Teoso Misākiretiko Ñkapani
(Mateo 9.14-17; Arókasi 5.33-39)*

18 Āti ōti Xoāo moianariakori, pariseoakori pakini takanapari inikinina Teoso imisākiretinina ñkapani. Iusaaki kākiti pimaāri Xesosi:

—Kinirepa Xoāo moianariakori, pariseoakori pakini takanapari inikinina Teoso imisākiretinina ñkapani, txamari pite moianariakori kona ikara atoko !itxana.

19 Ininiā Xesosi:

—Kiiniri kākiti ñtanorouatakasaaki, ñtanorouatakari aua iuaā, ininiā kona kākiti takanapari inikini iusaaki. Kona iua ñtanorouatakari nirekari kākiti

natxiti. Ininiã iua auakasaaki ninoakata, ikinimane nipokota.

²⁰ Ininiã nota ïtanorouatakari atoko nitxa. Nota auakasaaki nimoianariakorikata, kona itakanaparina inikinina Teoso imisãkiretinina ïkapani. Äti õti nota !auaika nimoianariakorikata. Iuasaakiikarako itakanaparina inipokotinina Teoso imisãkiretinina ïkapani.

Amaneri Mãkatxi Pirena

²¹ Kona kãkiti tãpanetari mãkatxi kitxakari mãkatxi mata amaneriã. Mãkatxi mata amaneri itxikika, ininiã kitxakari tsorakita.

Amaneri Sako Aamata Kamakori

²² Kona kãkiti takari iãriã amaneri sako kitxakari aamata kamakori ãki. Itakiniãri, koanatzki kitxakari aamata kamakori tsorakita, ininiã iãriã xikepoata, ininiã koanatzki !kikeikari. Sako amaneri ãki itakaãka iãriã amaneri. Iua atokokana kona hïkokerari kitxakari sãkiretxiti amaneri sãkiretxitikata.

Tomatiko Öti Pirena

(Mateo 12.1-8; Arókasi 6.1-5)

²³ Tomatiko õti Xesosi imoianariakorikata na-paãpota kikio triko takikoãtaã. Ininiã ninoa makatzakaro triko iki mapaki inikinirona ïkapani.

²⁴ Pariseoakori atamatana, ininiã itxarina:

—Kinirepa ninoa parïkauata tomatiko õtisaaki?
—itxana.

²⁵ Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Kona hãtatsopatapanikari Taviini kamakiti? Iua, imoianariakorikata natxitakasaaki, kona himarotatari ikamakiti? ²⁶ Iua ïroã Teoso misãkiretikoãtaã. Apiataa inakori sasetotxi auïte apiatakari iuasaaki. Iuaã Tavii nikari komiri

Teosomoni sikakori. Sasetotxinokara auiritaãka iua komiri inikinina. Apanakini ! auiritaãka inikiniri. Txamari Tavii sikari imoianariakori inikinina ïkapani.

²⁷ —Tomatiko õti kamaãka, kãkiti ïto ereka inini ïkapani. Kona kãkiti kamaãka tomatiko õti auini ïkapani. ²⁸ Nota hĩtari iaxitikiri posotari ikinipoko ninireẽkiti nikamini tomatiko õtisaaki, kotxi Api-ananiri nitxaua —itxa Xesosi.

3

Motĩkauakotakari Pirena (Mateo 12.9-14; Arókasi 6.6-11)

¹ Iuaĩkana Xesosi imoianariakorikata ïroã aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua. Iuaã apokari kiki motĩkauakotakari. ² Ininiã iuaã auakani txari

—Atxiĩti iua erekapeka txĩkitakari motĩkauakotakari uatxa tomatiko õtisaaki?

Ninoa xinikari ikara atoko inini, kotxi ninoa kinirão apoĩtaka txari Xesosi. ³ Ininiã Xesosi akiritari iua motĩkauakotakari:

—Uaimoni pina —itxari.

⁴ Iposo atoko ipimaãna iuaã auakani:

—Kipa atão Teoso paniãtaua akamini tomatiko õtisaaki? Maerekatĩ akaminikani? Erekarĩ akaminikani? Ipaniãtataua ãti amakananitini? Ipaniãtataua ãti aõkini?

Txamari ninoa !kasãkirena. ⁵ Xesosi atamatana. Iuasaaki inaiataua, iuaritika imatinaniuata, kotxi ninoa !inirekari atão imarotinina. Ininiã Xesosi txari iua motĩkauakotakari:

—Pisiriĩkauakota —itxari.

Ininiã itamẽkauakota. Erecape itxa iuako.

⁶ Ininiã pariseoakori potorika iuaã. Isana Erotxi

sãkire auiãkanimoni. Iuaãtaã ninoa xinikari Xesosi okaenetinina.

Itori Amianatakani Sari Xesosimoni

⁷ Ininiã Xesosi sari Kariréia poamoni. Iuasaaki itori kãkiti Kariréia tixinikini, Xotéia tixinikini pakini sari iuamoni. ⁸ Xerosareẽ sitatxitikini, Ítoméiakini, Xotão ipiniãkini, Txirokini, Sitoõkini pakini sari iuamoni. Ninoa kenakoenetari ikamakiti, ininiã iuamoni isana. ⁹ Ininiã ipaniãtana imoianariakori:

—Kanaua himina, kotxi kaiãopokori kãkiti katikaãpotano. Ininiã kanaua ãki niereẽtaua — itxa Xesosi.

¹⁰ Iuasaaki kaiãopokori kãkiti erekapeka itxĩkitakapeka. Apanakini amianatakani nirekakari imaãtakinirina Xesosi, erekapeka ininina ãkapani. Ininiã ikatikaãpotarina Xesosi, kotxi kaiãori kãkiti. ¹¹ Maerekati matamatakoti auakini atamatakasaakiri Xesosi, irikana Xesosi apisatoõ. Akiripoatana:

—Teoso ãkiripitikai pite.

¹² Ininiã Xesosi kona auiritana ninoa: “Teoso ãkiripitikai,” ininina.

Xesosi Mereẽna Tosi Imoianariakori
(*Mateo 10.1-4; Arókasi 6.12-16*)

¹³ Iposo atoko Xesosi sari õtanoxiratarimoni, akirita itxana inirekaãkini. Ininiã ninoa sari iuamoni. ¹⁴ Ininiã iua mereẽna tosi kikiakori iuakata kaikotakani tĩkane, Teoso sãkire sãpiretakani ãkapani. ¹⁵ Iua sikari iposotiire ninoamoni, amianatakani erekapeka itxĩkitakinina ãkapani, apaka maerekati matamatakoti omitikinina ãkapani. ¹⁶ Ininiã akiritari Simão. Xesosi takauãkatari Simão ãti

iuãka. Petro itxaua. ¹⁷ Akiritana Txiako, itari Xoão pakini. Sepeteo anaakori itxauana. Xesosi takauãkatana ninoa Poanexi. Poanexi Popĩkari şãkireẽ “Ikarokirauari anaakori.” ¹⁸ Akiritana Átree, Piripi, Patoromeo, Mateo, Tomee, Txiako pakini. Aopeo ãkiri itxaua iua Txiako. Akiritana Tateo, Simão pakini. Homano omanatakari iua Simão. ¹⁹ Akiritari Xotasi Isikariotxi inakori apaka. Xesosi mĩkapiritakari itxaua iua Xotasi Isikariotxi. Pakini Xesosi akiritakini imoianariakori ininiuana ĩkapani.

*Maerekani Matamatakoni Omitikiko
(Mateo 12.22-32; Arókasi 11.14-23; 12.10)*

²⁰ Iuaĩkana ãti aapokotxitimoni isa Xesosi, imoianariakorikata. Iuasaaki mirikiniti kãkiti iuaĩkana apotiitaua. Ikara atoko ininiã kona ninoa nipokota. !Apakata inipokotinina, kotxi mirikiniti kãkiti aua iuaã. ²¹ Xesosi nirimane kenakotari kãkiti apotiitiniua iuakata. Ininiã isana iua apinina ĩkapani.

—Imapitxiritapeka —itxana.

²² Kaiõkatsopareriakori Xerosareẽ ĩkani apoĩtari Xesosi maerekati ikamini. Ninoa şãkire:

—Peosepoo inakori auaĩtotari iua. Ininiã Peosepoora omitikari maerekati matamatakoti —itxana.

Peosepoo Satanasi itxaua. Apanakini şãkire:

—Maerekani matamatakoni auĩte sikaposoti-iretari Xesosi maerekati matamatakoti omitikini.

²³ Ininiã Xesosi akiritari kãkiti isãkire ikenakotinina ĩkapani. Sãpirenatxi atão inakari oerekiko isãpiretana ninoa. Ipimaãna:

—Natokopa itxa Satanasika omitikiniua?

²⁴ Auĩtetxi tixine auakani naiatakakiniãua,

ixipokaãkanako. ²⁵ Kãkiti aapoko ãki auakani ninoakakarika neenamauatiniã, ixipokaãkanako apaka. ²⁶ Iua atokokana, Satanasi nitiriakori, ninoakakarika naiatakakiniãua, Satanasi tapara xipokako.

²⁷ —Kona kãkiti ãroã kiki mitapoari aapoko ãki ãtirituatini ãkapani. Kinirão ãtirituatana, ininiã iaxirikari mitari mitxi. Iposo atoko inirekaãkiti ãtiritãka.

²⁸ —Ari, atãopitikara nota txai hãte. Apakata Teoso makatxakiniri ikinipoko maerekati kãkiti kamakiti, imaerekani Teoso imisãkirepiretini pakini. ²⁹ Txamari ãtipekana maerekati kamakari aua. Erekari Matamatakoti misãkirepiretakari maerekani makatxakiko kona auari. Ikara atoko inakani inikoriãriko imisiritiko maerekani misiritikoãtaã —itxa Xesosi.

³⁰ Xesosi ikara atoko itxa, kotxi pariseoakori txari: “Iua auari maerekati matamatakoti.”

*Xesosi Inoro, Itariakori Pakini
(Mateo 12.46-50; Arókasi 8.19-21)*

³¹ Iuasaaki itariakori inorokata apoka porikiti. Ipaniãtarina ãti akiritiniri Xesosi. ³² Iuasaaki itori kãkiti topãkakani ãkitari Xesosi. Isãpiretarina:

—Pitariakori, pinoro apaka porikiti aua. Initanãtai —itxarina.

³³ Ininiã Xesosi apakapapireta:

—Kiripa nitariakori, ninoro pakini?

³⁴ Iua atamatana itakote topãkakani:

—Hãtamata, uai aua ninoro, nitariakori pakini. ³⁵ Teoso nireëkiti kamakani nitariakori, nitaroakoro, ninoro pakini itxauana —itxa Xesosi.

4

Katakareri Pirena
(*Mateo 13.1-9; Arókasi 8.4-8*)

¹ Iuaĩkana Xesosi oerekarauata ipoa takote. Kākiti mirikiniti, ininiã imorōkokaua kanaua āki. Iitopāka. Ninoa aua imiriĩ, ininiã iua kanauaã oerekarauata. ² Itori Teoso sākire oerekana ninoa sãpirenatxi atão inakari oerekikoã. Itxana:

³ —Hĩkenakota. Katakareri takarauata.
⁴ Itakarauatakasaaki itakareki irika kimapori tiniãpo. Ininiã kotipiriki nikari itakareki.

⁵ —Apanakini itakareki irika kai auiniãtaã, kipatxi mauakaniãtaã. Atãoka ipitxaka. ⁶ Kipatxi poiãoka auiniã atokatxi pataka apokasaaki itxarika. Omakotsani xika osonāka. ⁷ Apanakini irika inako sauaki. Inako aneẽkasaaki, okari takari. Iriuata. Ipinā.

⁸ —Apanakini irika kipatxi auiniãtaã. Ininiã iriuata. Āti poiãoka iriuata, trĩtakata. Āti apiata iriuata, sesẽtakata. Āti kaiãopoko iriuata, seĩkata.

⁹ —Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisākire — itxa Xesosi.

Kākiti Mimarotakiniti Xesosi Sãpiretini Pirena
(*Mateo 13.10-23; Arókasi 8.9-15*)

¹⁰ Iuanani imoianariakorikata auakasaaki, ipi-maãrina Xesosi:

—Poerekaua mixikanani sãpirenatxi atão inakari oerekiko pisãpiretakiti? —itxarina.

¹¹ Ininiã isãpiretana:

—Teoso sākire mauiākani ! imarotari Teoso auĩtetxi ininiua. Teoso oerekai hĩte ninoa mimarotakiniti. Teoso oerekana ninoa isākire sãpirenatxi atão inakari oerekikoã.

12 Atxiñti ninoa iteene atamatarì Teoso oerekakiti, iuaritika !imarotarìna atamatakitìna. Atxiñti iteene ikenakotarìna Teoso sãkire, iuaritika ! imarotarìna ikenakotakitìna. Imarotaãkamarìko, akiritãkamarìko Teoso, ininiã Teoso makatxakamarìko ninoa maerekani.

13 Ininiã Xesosi txari:

—Himarotatarì ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko?

—!Aimarotarì —itxana.

—Ininiã natokopa ininiãparako himarotatarì apanakini sãpirenatxi atão inakari oerekiko?

14 Ininiã imimarotakinitìna oerekana:

—Iua takarauatakari takari Teoso sãkire.

15 Aua kãkiti kimapori tiniãpo takarekitxi irikiniãtaã atoko inakani. Ininiã Teoso sãkire ikenakotakasaaki Satanasi apoka. Ininiã imakatxakari Teoso sãkire ãkixinireẽna apokakari.

16 —Aua kãkiti kai auiniãtaã atoko inakani. Ninoa kenakotakasaakiri Teoso sãkire, iusaakipeka apakaparìna ipoxokoniritìkana. 17 Itxamana, kona kakotsari. Imaxikiko apokiniã, imisiritiko Teoso sãkire auikinina xika apokiniã, iusaaki itakanaparìna Teoso sãkire.

18 —Aua kãkiti aanaia auiniãtaã atoko inakani. Ninoa kenakotapitìkari Teoso sãkire. 19 Txamari maerekaxiniretinoka itxana. Txineironoka inirekana, ininiã ikara misirienetana ninoa. Kaiãopokori inireẽkitìna, Teoso manirekakinitì. Maerekaxiniretinoka ininina, txineiro, inireẽkitìna pakini inako atoko itxa, ininiã ! ixinikaikarìna Teoso sãkire, ininiã kona iriuata.

20 Aua kãkiti kipatxi erekari auiniãtaã atoko inakani. Ninoa auikari Teoso sãkire. Iriuatana.

Āti iriuata poiãoka, trĩtakata. Āti iriuata apiata, sesẽtakata. Āti iriuata ito, seĩkata.

Tirikapi Pirena
(*Arókasi 8.16-18*)

²¹ Xesosi pimaãna ninoa:

—Nanipa hĩtakari tirikapi? Kopiti ãkikani hĩtakatari? Amesã patapikani hĩtakatari? Konapitini. Hĩtakari itano imakinika iopinikini ĩkapani. ²² Iomaãtakori ãti õti oerekaãkako. Kipatakori oerekaãkako, kotxi nota imarotapitikari hĩkamakiti. ²³ Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

²⁴ Xesosi sãkirauatapanika:

—Hĩtakaõtxikariko nisãkire. Imakinika hĩkenakotako. Erepaniko pikamakiti ãtimoni, kotxi pite kamakititxikana kamaãka pitemoni. Erepaniko, kotxi apiata ikamaãka pitemoni. ²⁵ Teoso sãkire auakiti, iua sãkire kĩpitakari, Teoso sikari apikomoni imaroretxi iuamoni. Txamari Teoso sãkire kenakotakari, isãkire makĩpitakati, imarore xapiti iuamoni auakari makatxakaãkako.

Takariki Pirena

²⁶ Apikomoni Xesosi txari:

—Teoso auĩtetxi ininiãua kiki takariki taãkari atoko itxa. ²⁷ Itakarauata. Imaka ĩkanõka. Āti iparĩka ikama pokamara. Iuusaaki itakare pitxakapeka. Kona iua imarotari otomorekini. ²⁸ Merepanika otomoreka. Iposo atoko opitxaka. Eereka opa aua. ²⁹ Oaneẽpeka onakasaaki katakareri makoapataro, kotxi oamiko manapipeka itxa.

Ikara atoko itxa Teoso auĩtetxi ininiãua.

Mostata Pirena
(*Mateo 13.31-32; Arókasi 13.18-19*)

³⁰ Xesosi sãkirauatapanika. Itxari:

—Natokopa itxa Teoso auĩtetxi ininiãua? Īkiripa sãpirenatxi atão inakari oerekiko oerekaua? Ia atoko itxa: ³¹ Teoso auĩtetxi ininiãua mostata oki atoko itxa. Axapitikiro oa. Apanakini iki apiata. ³² Otakaãka atoko opitxaka. Eereka oaneẽ. Apanakini takari ĩtano apiata oa. Amaripokoro okati. Kotipiriki takari okoa okatiã. Iua atokotxikana Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.

Merepanika poião kãkiti. Eereka apiata. Eereka kaiãopokori kãkiti auĩtetari Teoso. Txamari iusaaki Satanasi apoka ninoamoni kotipiriki apokini atokokana.

³³ Kaiãopokori sãpirenatxi atão inakari oerekiko isãpiretana, Teoso sãkire imarotinina ĩkapani. Ninoa imarotakasaakiri isãkire, apiata isãpiretana. Imimarotakanisaakiri isãkire, poiãonoka isãpiretana. ³⁴ Teoso sãkire oerekasaakina ninoa, sãpirenatxi atão inakari oerekikonoka isãpireta. Eereka imoianariakorinoka auakasaaki iuakata, oerekana ikara imarotinina ĩkapani.

Xesosi Iotokakiniri Ītima
(*Mateo 8.23-27; Arókasi 8.22-25*)

³⁵ Iua õtipanika mapiãnikata itxana imoianariakori:

—Maĩpiriãta ipoa. Ipiniãmoni masa —itxana.

³⁶ Ininiã itakanapana itomaneri kãkiti. Iusaaki imoianariakori anikari Xesosi kanauaã. Apanakini kanaua axapitiri apaka sari ninoakata. ³⁷ Īpiriãtakasaakina ĩtima kataparari apoka ninoamoni. Tsakati kataparari, ininiã

ãparaã ierepeẽpokataua kanaua ãki. Kanaua sakikaariãpotape.

³⁸ Iuasaaki Xesosi ikapokiãmoni imakanãta. Isirimata nopini imakanãta. Ninoa õpirĩkari iua:

—Kona pimaãkataua ate. Kona pitiretataua? Apinanapanoka —itxana.

³⁹ Ininiã imereka. Ipinitari ãtima:

—Piotoka. Auapika pitxako —itxari ipoa.

Ininiã itsorĩkaxitita. ãtima iotoka. Tsakati iotoka apaka. ⁴⁰ Ininiã Xesosi:

—Natokopa ininiãpa kapĩkarei hĩte? Kinirepa hĩte kona auikano nota? —itxana ninoa.

⁴¹ Apiapĩkareta ninoa. Ininiã ninoa:

—Kinakaripa ia kiki, kotxi ãtima, tsakati pakini auikari iua sãkire —itxana.

5

Kiki Maerekani Matamatakoni Auaãtotakiti (Mateo 8.28-34; Arókasi 8.26-39)

¹ Xesosi imoianariakorikata apoka ãtiãtaã Xerasa tõpa, Kariréia poa ipiniã. ² Xesosi kanĩkiĩtakasaaki, kiki ina iuamoni. Iua akauariãtaã auakari. ³ Iuaãtaã iua auanãta. Kãkiti !iposotari iĩtxikiniri iua. Iĩtxikare metao kamakori karakitapekata. ⁴ Kaiãokatani kãkiti iĩtxikari iuako, ikiti pakini metaoã, txamari ikakarakitsatari metao. !Apakata kãkiti nĩkatiniri iua. ⁵ ãkanõka, pokamara pakini ixirataãtaã akiripoanãta akauari auiniãtaã. Kai soroã iuaka ikisauakitataua. ⁶ Õtakopanika atapari Xesosi inini. Ininiã imiteẽkata iuamoni. Ikapotoreẽkaua iua apisatoõ.

—Apiananiri pitxaua —itxa.

⁷ Akiripoakata:

—Xesosi, Teoso ākiri pitxaua. Apiananiri ākiri pitxaua. Kipa pinireka nota ĩkapani? Teoso uākaā namanaāi pite, kona pimisiritapeno —itxa maerekati matamatakoti. ⁸ ĩkara atoko itxa kotxi Xesosi paniātari:

—Maerekati matamatakoti pisipeka. Pitakana-
pari ere kiki —itxari.

⁹ Xesosi pimaāri:

—Kipa piuāka? —itxari.

Iua apakapapiretari:

—“Itori” ninaāka niuāka. Kotxi itori maerekani matamatakoni ate.

¹⁰ Iteene iua amanaaāpotari Xesosi:

—Kona piokanatapeua ātiātaā.

¹¹ Iuasaaki auari kaiāopokori irari ixiratamoni nipokonātakani. ¹² Maerekati matamatakoni iteene amanaāri Xesosi:

—Piokanataua ate irarimoni. Pauiritaua ate sini ninoamoni —itxanātana.

¹³ Ininiā Xesosi iokanataua. Iuasaakipeka maerekani matamatakoni takanapari iua kiki, ĩroā itxana irari ĩtomoni. Iuaātaā auari ipi mio irari. Ninoa ĩroākasaaki, irari miteēkata oiokiriītini ipoamoni. Komoka, axāpoāta itxana iuasaaki.

¹⁴ Irari nĩkatakani miteka sitatximoni, aapokotxi poiāo auinimoni pakini. Isāpiretana kākiti itikakitina. ¹⁵ Eereka isana Xesosimoni. Iuasaaki atamatarina kiki mitxi maerekati auaītotakiti. Iitopākanāta. Mākatxi auapekari. Atāo ĩkitapeka auari. Iuaritika ninoa pĩkarauata. ¹⁶ Itikakani sāpiretari apanakini iua kiki pirena, irari pirena pakini. ¹⁷ Kākiti iuaātaā auakani paniātari Xesosi osipikiniri iuaātaā.

¹⁸ Xesosi iereētakasaakiua kanaua āki, iua kiki amanaāri iuakata isini ĩkapani. ¹⁹ Xesosi !auiritari. Itxari:

—Pisa pinirimanemoni. Pisāpiretana Apiananiri kamakiti pite ĩkapani. Pisāpiretana iua ĩteene iamoniĳkai pite. ²⁰ Ininiā iua sipe. Iuaātaā auari sitatxi tesi pakini. Iua kiki sari ninoa tesi sitatxiti-moni. Isāpiretari kākiti Xesosi kamakiti iua ĩkapani. Iuaātaā auakani tsoriĳkaāta:

—Anekani, peerekari Teoso —itxana.

Xáiro Amanaākiti Pirena
(Mateo 9.18-19; Arókasi 8.40-42)

²¹ Ininiā eereka Xesosi ĩpiriāta ipoa. Ininiā ipoa ĩtiniā kaiāopokori kākiti apotiitaua iuakata. ²² Aiko Xoteo apotiitiniātaāua sikani auĳte apoka iuamoni. Akiritaāka Xáiro iua. Iua kapotoreēkaua Xesosi apisatoō. ²³ Iua ĩteene amanaāri Xesosi:

—Namarite opinanapanoka. Masa notakata. Pitakari piuako oa nopini erekape onini ĩkapani.

²⁴ Ininiā Xesosi sari iuakata. Kākiti kinapokope itxakata isinina.

Xesosi Māka Maātakakaro
(Mateo 9.20-22; Arókasi 8.43-48)

²⁵ Iusaaki sito amianatakaro apoka. Tosikanani oa arēka !iotoka. ²⁶ Okinika otx-ineiroteē oĳkitxitapekari oamianare imarotakani. Kaiāopokori ipitamaro. Txamari ninoa !iposotari imaktxakinirina oamianare. Kona erekaro. Apiata oamianare. ²⁷ Okenakoenetakasaakiri Xesosi napini, osari iuamoni. Omaātakari imāka, ²⁸ kotxi oamoni: “Nimaātakiniāri imāka, iusaakiika erekapekano,” otxanāta

oxinikakiti. ²⁹ Ininiã omaãtakasaakiri, oarëka iotoka. Iuasaakipeka oimarotari erekape onini.

³⁰ Iuasaakiika Xesosi posotiire sari oamoni. Ininiã ikirioka kãkiti sauaki. Eereka ipimaãna:

—Kipa maãtakatari nimãka? —itxa.

³¹ Iuasaaki imoianariakori apakapapiretari:

—Apiananiri, patamata. Itomaneri kãkiti kinapokopeka, iuaritika pite pimaãri kãkiti: “Kipa maãtakatano?” pitxa —itxana.

³² Iuaritika Xesosi nitari imãka maãtakakari.

³³ Iuasaaki oa sito imarotari erekape onini, ininiã okapotoreëkaua iuamoni. Opïkarauata. Okikinanaka. Eereka osãpiretari ikinika oamianare iuamoni. ³⁴ Ininiã Xesosi txaro:

—Namarite, pite erekapekai uatxa, kotxi pauikari niposotiire. Pisipiniikaua, erekaxinirepekai —itxa Xesosi.

*Xáiro Ákero Ôkitikiko
(Mateo 9.23-26; Arókasi 8.49-56)*

³⁵ Xesosi sãkirauatakasaaki oakata, apanakini Xáiro nitiriakori apoka. Itxari:

—Pamarite !auaika. Opïpeka. Pauiritari Xesosi kanapiriini.

³⁶ Ininiã Xesosi !imaãkatari ikara pirena. Itxari Xáiro:

—Kona pipïkarauatape. Pauikano —itxari.

Ininiã ninoa sari Xáiro aapokomoni. ³⁷ Xesosi auiritana Petro, Txiako, Txiako itari Xoão pakini sini iuakata. !Auiritana apanakini sini iuakata.

³⁸ Ninoa apokasaaki Xáiro aapoko, kãkiti iuaãtaã auakani !imarotarina ikamakitina. Ikinipoko kãkiti txiapanãta, akiripoakanãtana. ³⁹ Xesosi ãroã. Itxana:

—Kinirepa iteene hĩtxiapanãta? Kinirepa hãkiripoanãta? Amarini !ipina. Oimakanãta — itxa.

⁴⁰ Ininiã inapetarina iua. Ininiã iokanatana ninoa mapara. Oĩri, onoro, Xesosi moianariakori pakini ĩroã amarini auiniãtaã. ⁴¹ Imaĩkaru ouako. Iuasaaki isãpiretaro oa isãkireẽ:

—Taritaa komii.

Popĩkari sãkireẽ: “Amarini põkitikaua.”

⁴² Iuasaakipeka oõkitikaua. Otĩpokota. Oa amarini aua tosi anokanani. Iuasaaki ninoa iteene tsorĩkaãta. ⁴³ Ininiã Xesosi paniãtana:

—! Hĩsãpiretapiri apanakini nimakananitiniro oa.

Apaka ipaniãtana isikakienatiniro oa.

6

Nasaree Auakani Kona Auikari Xesosi Sãkire (Mateo 13.53-58; Arókasi 4.16-30)

¹ Xesosi imoianariakorikata potorika iuaã. Nasaree sitatxitimoni isana. Iuaãtaã mitxi Xesosi aneẽ. ² Tomatiko õtisaaki iua oerekari kãkiti aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Xesosi sãkire kenakotakani tsorĩkaãta. Itxana:

—Nanipa apaiaõkarauata, ikara atoko imarotini? Kipa oerekari imarore? Ikamakiti oerekari apiata imarore aua. Kininiãpa ĩkora atoko itxa posoti-ireta? ³ Ate imarotari iua, kotxi aapokotxi kamakari itxaua iua. Maria ãkiri iua. Iua itariakori Txiako, Xosee, Xota, Simão pakini itariakori itxauana. Itaroakoro apaka aua uai, ininiã ate imarotari iua —itxana.

Ikara xika kona ninoa auikari isãkire.

⁴ Ininiã Xesosi txana ninoa:

—Teoso sãkire sãpiretakari paxitaãka, txamari Teoso sãkire sãpiretakari itixineẽ auakasaaki, iuaã auakani, inirimane, iua aapoko ãki auakani pakini !ipaxitari. !Auikarina iua sãkire —itxa.

⁵ Ininiã iuaã kona ikamari iposotiire apiari. Iuako itaka ãtikaka amianatakani nopini, ininiã amianatakani erekapeka itxĩkitaka. ⁶ Itsorĩkaãta, kotxi iuaã auakani !auikari isãkire. Ininiã iua tãpa isari aapokotximoni. Oerekarauata iuaã. Eereka isari apanakini aapokotxitimoni. Iuaĩkana oerekarauata. Itxaãpota iuaãtaã.

*Xesosi Iokanatana Imoianariakori Kãkitimoni.
(Mateo 10.5-15; Arókasi 9.1-6)*

⁷ Xesosi akiritana imoianariakori tosi pakini. Ipi iokanata ãtiãtaã, iuaĩkana ãtiãtaã iokanatana ipi. Ikara atoko iokanaãpotana imoianariakori. Iposotiire isikana ninoa maerekani matamatakoni omitikinina ĩkapani.

⁸ Itxana:

—Kona minakati hanikape. Hĩtsonerenoka hanika. Kona hĩtii, kona auãtxi, kona txineiro ! hanikape. ⁹ Hĩkiti mata hĩeretaka. ãtika kasipiri himãka hanika. ¹⁰ Sitatxi hãpokasaaki, ãtika aapokotxinanirako hãua. Iua sitatxi hãuakasaaki, hĩkaikota iua kãkiti aapoko. Kona hãuape ãti kãkiti aapoko. ¹¹ Kãkiti mapakapakanisaakii, hĩsãkire imakenakotakanisaakina, ininiã hĩtakanapana. Hĩpotorikasaaki, hĩkaxipokari kipatxi hĩkiti mataã auakari, ininiã ikara atoko hõerekana ninoa maerekani ininiuana. Kãkiti misiritiko sãpiretiko õti apokasaaki, Sotoma sitatxiti auakani misiritiko auapitika. Iuasaaki Komoha sitatxiti auakani misiritiko auapitika. Iuaritika sitatxi

auakani hĩte mapakapakani misiritaãkako apiata iuasaaki.

¹² Ininiã isana. Isãpiretari kãkiti imaerekani itakanapini.

¹³ Mirikiniti maerekati matamatakoti iokanatana. Iĩtxiã itakana amianatakani nopini. Ininiã erekapeka itxĩkitakana amianatakani.

Xoão Kapatxisareri Ipinini

(Mateo 14.1-12; Arókasi 9.7-9)

¹⁴ Auĩtetxi Erotxi inakori kenakopiretari Xesosi pirena. Xesosi uãka iaripireta ikini tõpati. Ininiã Erotxi xinikanãta:

—Ikara Xesosi, Xoão kapatxisareri itxaua. Uatxa iua õkitikapekaua. Iuakara Xesosi itxa. Ininiãkara iposotiire aua iuamoni.

¹⁵ ãtikaka uãkatari Xesosi Eríasi ininiua. ãtikaka uãkatari Xesosi Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapirĩka ininiua.

¹⁶ Ikara Erotxi kenakopiretakasaaki, itxari: — Xoãokara nitsotakakiitakitikara iua Xesosi txa. Ipĩpekariika iuaĩkana õkitikapekaua —itxa.

¹⁷ Mitxi Erotxi takaro itari Piripi ãtanoro. Ouãka Erotxia inakoro. Oa xika Erotxi maĩkari Xoão. Iaxiriĩtotari, kateia ãki taka itxari. ¹⁸ Xoão takaãka kateia ãki, kotxi itxari Erotximoni:

—!Erekari pitari ãtanoro pitakini —itxari.

¹⁹ Ikara xika Erotxia apaka omanatari Xoão. Oa iteene kinirão okaka otxamari Xoão. Kona oposotari oõkiniri iua, ²⁰ kotxi Erotxi pĩkari Xoão. Iua imarotari, atão inakarinoka kamakari, erekari-noka kamakari ininiua Xoão. Xoão sãkire ikenakotakasaaki, !iteene !imarotari isãkire, iuaritika iua apokaerekatari ikenakotiniri isãkire.

²¹ Erotxi kamari isaiã kiiniriti. Iua kemaïtxitana sotato auïteakori, Kariréia auakani auïteakori, apanakini auïteakori pakini. ²² Ininiã Erotxia âkero apoka iua kiiniritiã. Iuasaaki oserenapirĩkata Erotxi apisatoõ, ikemaïtxitakini apisatoõ pakini. Ninoa potxitari oserenini. Ininiã Erotxi txaro oa âtokoro:

—Pinirekakiti pamanaãno, ininiã nisikai.

²³ Atãopitikara nisikai pamanaãkiti. Nitixine pinirekiniã, ipixini nisikai —itxaro.

²⁴ Ininiã oa miteka onoromoni. Oa pimaã txaro onoro:

—Kiripa namanaãtari? —otxaro.

Ininiã onoro txaro:

—“Xoão Kapatxisareri kii prato nopini ninireka,” pitxari. Ikara atoko pamanaãri iua —otxaro.

²⁵ Ininiã katimariã okanapiriã kiiniri auiniãtaã iuaĩkana. Katimariã auïtetximoni osa. Oamanaãri iua:

—Ninirekari Xoão kapatxisareri kii prato nopini —otxa.

²⁶ Ininiã Erotxi maerekaxiniretinoka itxa, kotxi mitxi iua sãpiretaro oa amanaãkiti isikiniro oa ikemaïtxitakini apisatoõ. Ininiã ! apakata imasikakaniãri isikaenetakiti. ²⁷ Ininiã katimariã ipaniãtari sotatoakori okiniri Xoão:

—Ikii himina —itxa.

Ininiã isana kateiamoni. Itsotakakiitarina Xoão. ²⁸ Pirato nopini itakarina ikii, sika itxarona âtokoro. Ininiã oa sikari onoromoni.

²⁹ Ininiã Xoão moianariakori kenakopiretakasaakiri Xoão okiko pirena, isana kateiamoni. Aparina iïto. Itakarina iïto kai iriko ãki.

*Sīko Mio Kākiti Xesosi Sikakienatini
(Mateo 14.13-21; Arókasi 9.10-17; Xoão 6.1-14)*

³⁰ Ininiã Xesosi iokanatakini kanapiriã iuamoni. Apoka itxana Xesosimoni. Isãpiretarina ikamakitina, oerekakitina pakini. ³¹ Iuasaaki kaiãopokori kākiti aua iuaãtaã, ininiã ! apakata inipokotinina. Ininiã:

—Amasipeka kākiti mauakaniãtaã atomatini ĩkapani —itxana.

³² Ininiã kanauaã iereẽtauana. Īpiriãtarina ipoa. Isana kākiti mauakaniãtaã. ³³ Kākiti itikari Xesosi inapaãpotini, ininiã ninoa miteka. Iopiriãrina ipoa koropoa, apoka itxana Xesosi apisapanika. ³⁴ Iua kanĩkiĩtakasaaki apisamoni mirikiniti kākiti, ininiã iamoniĩkana, kotxi soti auĩte ipitikiri mauakiniti atoko itxana. Iuasaaki Xesosi oerekana kaiãori Teoso sãpiretakiti.

³⁵ Ininiã mapiãpeka inaãpotiniã, Xesosi moianariakori iuamoni apoka. Itxarina:

—Kona kākiti aapoko auari uai. Uatxa mapiaãpopeka. ³⁶ Ininiã pipaniãtana kākiti isinina ĩkapani nipokori iamotinina tĩkane.

³⁷ Ininiã Xesosi:

—Hĩtekarako sikakienatana ninoa —itxana.

Ininiã ninoa:

—Pinirekatari asini komiri aamotini ĩkapani? Oito kasiriti kākiti parĩkauatini ĩki anireka komiri ĩki naia kākiti nikini ĩkapani —itxana.

³⁸ Ininiã Xesosi pimaãna ninoa:

—Kipakinipa komiri katari aua? Hãtariko —itxa.

Ninoa imarotakasaakiri, apoka iuamoni. Itxana:

—Sīko pakini komiri katari, ipi ximaki pakini aua —itxarina.

³⁹ Xesosi paniātana ikinika kākiti topākini kat-sotati nopini. ⁴⁰ Ātiātaā iitopākana sīkoēta, ipin-imoni iitopākana seī. Imakinikana ikara atoko itxaāpotana iitopākinina.

⁴¹ Ininiā Xesosi kosekari sīko pakini komiri, ipi ximaki pakini. Iuasaaki ionakaāta iaxiti:

—Erekapitikari pisikakiti —itxa.

Eereka imaxiōpekari komiri. Isikari imoianariakori. Imoianariakoripekana sikaāpotana apanakini. Iuaīkana imapirinikari ximaki, xanaka itxari imakinikana. ⁴² Ikinimanekana nipokota, kamitopeka itxana. ⁴³ Ininiā imoianariakori apotiitari ximaki itetakori, komiri itetakori pakini. Tosi pakini kotari xāpoka itetakori. ⁴⁴ Iuasaaki sīko mio kikiakori nipokotakani.

*Xesosi Ipoa Nopini Itīpokotini
(Mateo 14.22-33; Xoāo 6.15-21)*

⁴⁵ Xesosi takapiretakasaakiri kākiti, iuasaaki iokanatana imoianariakori ĩpiriātinina iua apisa, Petsáita tixinimoni isinina ĩkapani. ⁴⁶ Xesosi takapiretanapaka atoko, mitaxiratarari nopini isa Teoso imisākiretini ĩkapani. ⁴⁷ Mapiāpe inakasaaki kanaua ipoa apanīkakiāxitipeka aua. Iuasaaki Xesosi imiriīpanika aua.

⁴⁸ Xesosi atamatana ninoa, itaparanoka itxana imekoātinina, kotxi ĩtima, tsakati pakini anikaāpotana ninoa. Ininiā ikatimaāpotakasaaki, Xesosi apokaāpota ninoamoni. Itīpokota ipoa nopini. Inapaāpoaritana imoianariakori. ⁴⁹ Ininiā ninoa atapakasaakiri ipoa nopini itīpokotini,

ninoa uākatari kamiri. Ininiā ninoa akiripoakata.

⁵⁰ Ininiā iua misākiretana:

—Kataparaxinire hītxako. Notakara. Na !
hīpīkarauatape —itxana imoianariakori.

⁵¹ Eereka kanauaā iereētaua. Iuasaaki ītima
iotoka itxa. Ininiā itikokitatana ninoa. It-
sorīkaātana:

—Kiripa atxiīti? —itxana.

⁵² Ikara atoko isākirena, kotxi kona
ixinikaikarina Xesosi posotiire komiri
ixanakasaaki. Paikoxinirena ninoa iuasaaki.

*Xesosi Makananitana Amianatakani Xenesa-
reekini*

(Mateo 14.34-36)

⁵³ Xesosi imoianariakorikata īpiriātari ipoa. Is-
ari Xenesaree tixinimoni. ⁵⁴ Ikanīkiītakasaakina
apanakini itikari Xesosi.

—Xesosira —itxana.

⁵⁵ Ininiā imitekana kākiti auinimoni
amianatakani apinina īkapani. Anikana
isirimatana nopini Xesosimoni. ⁵⁶ Ikini sitatxiti
kākiti amianatakani sirīka kimapori tiniāpo.
Amanaārina Xesosi auiritinina ninoa imāka
itikakinina. Ikinikana imāka tikakakani
erekapeka itxīkitaka.

7

Xoteoakori Īkite Pirena

(Mateo 15.1-9)

¹ Ininiā pariseoakori, kaiōkatsopareriakori
pakini, Xerosareē īkani, apotiitaua Xesosikata.

² Iuasaaki itikarina Xesosi moianariakori
marokapiotakaniuana nipokori inikinina apisa.

Ininiā itxana:

—!Erekari imarokapiotakaniuana —itxana.

3 Pariseoakori, imakinikana Xoteoakori apaka kamari ikiomaneakori kitxakapirĩkarini sãkire iaõka. Inipokotinina apisapanika arokapiotauana.

4 Nipokori amotikoãtaã Xoteoakori sikasaaki, eereka apokasaakina aapokona imarokapiotakaniãuana kona inipokotana. Tiitxi iãkoanatxi, kopiti, apanakini itiina pakini arokasaakina ikiomaneakorini oerekakiti iaõka arokana.

5 Ininiã pariseoakori, kaiõkatsopareriakori pakini pimaãri Xesosi:

—Kinirepa pimoianariakori kona kamatari kitxakapirĩka atoko ininina? Kinirepa marokapiotakanikaua inikarina nipokori? — itxarina.

6 Ininiã Xesosi apakapapireta:

—Mitxipitipanika Isaía sãpiretai hĩte. Atão iua sãkire, kotxi hĩsãkire atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Iua txari: Kamisirienererini ninoa kãkiti. Ninoa sãkireẽnanira ipaxitanona. ãkixinireẽna ! inirekanona.

7 Maxikatiĩka ninoa kapotoreẽkaua nota apisatoõ. Maxikatiĩka ninoa txano: “Ateosone pitxaua,” kotxi ninoa ! oerekari nota sãkire. Ninoaka sãkire oerekana, txamari “Teoso sãkire asãpiretai” itxana.

Ikara atoko Isaía iõkatsopatakiti Teoso sãkire.

8 —Ininiã hĩtakanapapekari Teoso sãkire, kãkiti oereẽkiti hĩkamini ĩkapani. 9 Hĩtakanapapikari Teoso paniãtakiti, hinirekaãkiti hĩkamini ĩkapani.

10 Kitxakapirĩka Moisesi txari:

Pipaxitariko piri. Pipaxitaroko pinoro. Piri, pinoro pimisäkirepiretiniã, pokaãkako, itxa Moisesi sãkire. ¹¹ Txamari hïte oerekari kãkiti: “Kãkiti auakiti iri, inoro pakini nirekiniã, iua manirekakaniãri isikiniri ninoamoni, isãpiretana: ‘Ia nota auakiti nisika Teosomoni.’” Ininiã !isikari ninoa nirekakiti ninoamoni. Ikara atoko inakari kãkiti sikakiti Teosomoni, hïte takauãkatari “Kopaã.” ¹² Ininiãkara hõerekari kãkiti imatiretananina iri, inoro pakini. !Apakata hõerekakiti. ¹³ Ikara hõerekakiti xika kona hïte maãkatari Teoso sãkire. Apiata hinirekari kãkiti oereëkiti. Aua-panika itori hõereëkiti sãkiretxiti ikara atoko inakari —itxa Xesosi.

*Åkixiniretxi Txiko Pirena
(Mateo 15.10-20)*

¹⁴ Xesosi iuaïkana akiritana ikinimane kãkiti. Itxana:

—Hïkinika hïkenakota. Hïtakaõtxikariko nisãkire. ¹⁵ Imakinika hinikakiti, mapara auakari. ! Ikamari ate maerekani. Hïxinireë potoriãkarira kamari maerekanitxi. ¹⁶ Kakenakokii, ininiã hïkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

¹⁷ Ikinimane kãkiti itakanapaka atoko, aapokotxi ãki ïroã. Iuasaaki imoianariakori pimaãri:

—Pisãpiretau mixikanani pisãpiretakiti — itxana.

¹⁸ Ininiã iua txari:

—! Kïkitei hïte. Kona hïte imarotatari hina-
maã ïroãkari kona kamari maerekanitxi. ¹⁹ Kotxi ïroãkari !isari hïxiniremoni. Hïtikako ãki isa. Iposo atoko hïtikatakasaaki inapa. Ikara atoko ininiã, erekari ikinipoko kãkiti niãkiti.

20 —Ixiniireē potoriākari iuara kamari kākiti maerekani. 21 Kākiti ākixiniire ipotorika ixinikakiti maerekati, anokaretxi, itiriuatakatxi, okaniuatakatxi, āti kākiti itanorokata isirīkini nire pakini. 22 Kākiti ākixiniireē ipotorika itirenani, maerekati Satanasi oerekakiti, misirieneretxi, pētauatakatxi kamakari, xikotakatxi, āti misākirepiretiko, iuikiniua, miīkiteti inini pakini. 23 Ikinika ikara maerekati kākiti ākixiniire auakari txikotari kākiti xinire —itxa Xesosi.

*Xoteo Minakatoua Auikiniri Xesosi Sākire
(Mateo 15.21-28)*

24 Xenesaree tixini Xesosi potorika. Txiro sitatxiti tōpa, Sitoō tixini pakinimoni isa. Iuaā kākiti aapoko ĩroā. Kona inirekari kākiti imarotiniri iua auiniātaā. Txamari ! iposotari iomaātiniua. Kākiti imaroāpotari iua auiniātaā. 25 Sito apoka Xesosimoni, kotxi oa kenakopiretari Xesosi pirena. Maerekati matamatakoti auaiñtaro oimi. Oāpokasaaki Xesosimoni, okapotoreēkaua iua apisatoō.

26 Oa sito sākiretari Kreko sākire. Āto uāka oa. Siropenísia tixinikero oa. Okapotoreēkasaakiua Xesosi apisatoō, oamanaāri Xesosi:

—Pomitikenatariko maerekati matamatakoti namarite ĩtoā auakari —otxari.

27 Ininiā Xesosi:

—Xoteo ! pitxaua. Maparakerorai. Pite nirekakari nisikinii Xoteoakori nakiti. Amarini mitxi nikini atāo. !Erekari nokiniri amarini kiena anāpamoni —itxaro oa.

28 Oa apakapapireta:

—Atāopitikara ikara atoko pitxa, kotxi nota maparakerero, anāpa atoko Xoteoakorimoni. Iuaritika

kākiti auiritari anāpapiki nikiniri nipokori katx-akakari amarini nipokotiniātaā patapi —otxari Xesosi.

²⁹ Ininiā Xesosi apakapapireta:

—Erekari papakapapiretini, ininiā paapokomoni pisa. Maerekati matamatakoti ! auaika pamarite itoā —itxaro.

³⁰ Oaāpoko oāpokasaaki, oāpokaro oamarite sirīkanāta. Erekapekaro oa. Maerekati matamatakoti asikapekaro.

Makenakoreti Pirena

³¹ Eereka Xesosi takanapari Txiro sitatxiti tōpa. Īpirixititari Sitoō tixini. Sitatxi tōpa tesi pakini Īpirixitita. Apoka Kariréia poamoni. ³² Ātikaka kākiti minari makenakoreti Xesosimoni. !Iposota atāo isākirauatini. Ninoa iteene amanaāri Xesosi:

—Piuako pitaka iua nopini kakenakorepeka inini ĩkapani —itxana.

³³ Xesosi anikari iua kiki kākiti mauakaniātaā. Itakari iuakoki ikīpita āki. Eereka ikiisoka, taka itxari ienemaā masākireti nini nopini. ³⁴ Eereka ionakaāta iaxiti, oōka itxa:

—Epataa —itxa.

Popīkari sākireē, “Piauāka.” ³⁵ Iuasaakipeka ikenakoki auāka, ininiā kakenakorepeka itxa. Iuasaaki inini poiōpeka apaka. Eereka erekapeka itxa isākirauatini. ³⁶ Ininiā Xesosi txana ninoa:

—Kona hīsāpiretapiri apanakini nimakananitiniri iua.

Txamari apiata ninoa sāpirenauata. ³⁷ Kākiti tsorīkaāta:

—Ikinika ikamakiti peerekari. Makenakoreti kakenakorepeka itxa. Mimatasākiretakati, kas̄akirepeka itxa —itxana.

8

Xesosi Sikakienatana Ipi Ipi Pakini Mio Kākiti (Mateo 15.32-39)

¹ Eereka mapaōti itomaneri kākiti apotiitaua Xesosimoni. Nipokori xipokapeka, ininiā Xesosi akiritana imoianariakori. Itxana ninoa:

² —Nota amonīkana naia kākiti, kotxi ipi ōti, āti ōti pakini ōtipeka auana notakata. Ininiā uatxa nipokori !auaika. ³ Niokanatiniāna auinimoni manipokotakatipanikana, ininiā ipixiniāpo iōkapetana. Irikana. Ātikaka ōtako īkani kona apakata manipokotakanika isinina —Xesosi txana imoianariakori.

⁴ Imoianariakori apakapapireta:

—Uai aapokotxi mauakaniātaā, ininiākara nāpa aāpokari nipokori ito naia kākiti asikakienatini īkapani? —itxana.

⁵ Ininiā Xesosi:

—Kipakinipa komiri katari hītemoni aua?

—Setxinokara komiri aua atemoni —itxana.

⁶ Ipaniātari kākiti topākini ixiti. Imaīkari iua komiri setxi.

—Erekari pisiākiti —itxari Teoso.

Iposo atoko imaxiōpekari komiri, sika itxana imoianariakori. Imoianariakori sika itxana apanakinimoni. ⁷ Ninoamoni aua ātikaka ximaki axapitiri. Ininiā Xesosi txari:

—Ia erekari —itxa Teosomoni.

Eereka ipaniātana imoianariakori sikiniri kākitimoni. ⁸ Ininiā ikinipoko kamitopeka itxana.

Iposo atoko apotiita itxarina itetakori. Xãpokaka itxarina setxi kotarina. ⁹ Ninoa komiri nikakani ipi ipi pakini mio kãkiti. Kamitopeka itxana.

Ininiã itakapiretanapana ninoa. ¹⁰ Iposo atoko imoianariakorikata iereëtaua kanaua ãki. Taomanota tōpamoni isana.

Pariseoakori Nirekari Xesosi Oerekiniri Iposoti-ire

(Mateo 12.38-42; 16.1-4; Arókasi 11.29-32)

¹¹ Pariseoakori apoka Xesosimoni. Inirekarina Xesosi kerokiniri, ininiã itxarina Xesosi:

—Takaõtxikari, Teoso posotiire poerekaua ate, aãtamatiniri ïkapani, Teoso iokanatinii ïkorapokoriti aimarotini ïkapani —itxarina. ¹² Ininiã Xesosi oõka. Itxari:

—Kinirepa kãkiti uatxarini nirekari noerekiniri Teoso takaõtxikare, iposotiire? Atãopitikara nota txai hïte, kona noerekai hïte.

¹³ Ininiã itakanapana. Iereëtaua kanaua ãki. Ikanapiriã ipoa ipiniãmoni iuaïkana.

Pão Tireëkari Pirena

(Mateo 16.5-12)

¹⁴ Xesosi moianariakori maxinïkaretari pão. Ætika pão poriï kanaua ãki aua. ¹⁵ Ininiã Xesosi õtãkikana:

—Erepaniko, pamonõkoniri pariseoakori, Erotxi pakini pãote tireëkari —itxa Xesosi.

¹⁶ Xesosi moianariakori misãkiretakakaua:

—Ikara atoko itxaua, kotxi amaxinïkaretari pão.

¹⁷ Xesosi imarotari ninoa sãkire, ininiã itxana:

—Kinirepa hïskirauanãta pão mauakani xika? Kona himarotatapanikari niposotiire? Kona hïïkitetapanikari? Kona hinirekatari hãuikiniri

nisākire? ¹⁸ Kokimai, txamari, ! hātamatari. Kakenakokimai, txamari ! hīkenakotari nisākire. ¹⁹ Kona hīxinikapanikari iusaaki nimaxiōpekkitakiti sīko komiri, sīko mio kākiti nisikakienatini? Kipakinipa kotari itetakori hīxāpokaka? — ipimaāna.

Ininiā ninoa apakapapireta:

—Tosi kotari axāpokaka.

²⁰ Xesosi txana ninoa:

—Eereka āti ōti nimaxiōpekari setxi komiri porī.

Nisikari ipi ipi pakini mio kākiti. Itetakori hāpotiitakiti, kipakinipa kotari hīxāpokaka? — ipimaāna.

Ininiā ninoa:

—Setxi kotari axāpokaka.

²¹ Ininiā Xesosi:

—Ininiā kinirepa kona hīkitetapanikari?

Mōsiāreti Petsáita Aapokotxitikiri

²² Xesosi Petsáita aapokotxitimoni apoka. Iusaaki kākiti minari mōsiāreti iuamoni. Amanaārina Xesosi maātakiniri iua mōsiāreti.

²³ Ininiā iua anikaāpotari iuakoā kākiti mauakanimoni. Iuaā iminapari ienemaā mōsiāreti okiā. Eereka taka itxari iuako iītoā. Ipimaāri iua:

—Kōsiārepekai? —itxari.

²⁴ Ininiā iua atamata.

—Nota itikapokotapeka, txamari nitikari kākiti tīpokotakari aamina atoko —itxa.

²⁵ Iposo atoko Xesosi iuaīkana takari iuako mōsiāreti nopini. Eereka mōsiāreti atāo itikapokotapeka. Ikinipoko atamata. ²⁶ Ininiā Xesosi iokanatari:

—Pisipeka paapokomoni. Kona pisipe Petsáita aapokotxitimoni, kotxi kona ninirekari pisāpiretiniri nikamakiti kăkitimoni —itxa Xesosi.

*Petro Auikari Xesosi Teoso Mereēkiti Ininiãua
(Mateo 16.13-20; Arókasi 9.18-20)*

²⁷ Eereka Xesosi imoianariakorikata sari kăkiti poiãoka auinimoni, Sesaréia-Piripi sitatxiti takote isana. Ipixiniãpo Xesosi pimaãna imoianariakori:

—Kiripa kăkiti uăkatano nota? —itxa.

²⁸ Ninoa apakapapireta:

—Xoão kapatxisareri iuăkataina. Apanakini “Eríasi inakori” iuăkataina. Ininiã apanakini “Teoso săkire săpiretakari” iuăkataina —itxana Xesosi moianariakori.

²⁹ Iuaĩkana Xesosi pimaãna:

—Hĩtepekana, kipa hĩte uăkatano? —itxana.

Ininiã Petro apakapapiretari:

—Teoso mereēkiti, kăkiti iătapanãtakiti pitxaua —itxari.

³⁰ Ininiã Xesosi txana imoianariakori:

—Teoso mereēkiti nininiua ! hĩsāpiretapiri apanakini —itxa.

*Xesosi Săpiretari Ipinini
(Mateo 16.21-28; Arókasi 9.22-27)*

³¹ Ininiã ia atoko oerekarauata:

—Nota hĩtari iaxitikiri iteene atatsiirau-atako. Kiomãtxiakori, sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini kona nirekapanino nota. Nokaãkako. Eereka ipi ãti pakini õtisaaki iuaĩkana nõkitikauako.

³² Ikara isăpireta ikinimane kăkitimoni. Ininiã Petro anikari iua maparamoni. Itxari:

—Kona ikara atoko !pityape. Kona erekari pisākire ikara atoko pinini —itxa Petro.

³³ Ininiā Xesosi kirioka imoianariakorimoni. Iua txitari Petro:

—Pisipiniikaua Satanasi. Pite nireēkiti kākiti nireēkiti atokotxikana. Pite nireēkiti kona Teoso nireēkiti atokoni —itxa Xesosi.

*Xesosi Moianari Atāo Inakari
(Mateo 16.24-28; Arókasi 9.23-27)*

³⁴ Xesosi akiritana kākiti imoianariakori apaka. Itxana ninoa:

—Notakata kinirāo sika pinakasaaki, piteka pinireēkiti kona pixinikape. Notakata kinirāo sika pinakasaaki, nota misiritiko atokokana pimisiritaākako. Ia atoko pinirekiniā, notakata pisapitikako. ³⁵ Pite ātipirika kaminiāri piteka nireēkitinoka, ininiā pinireēkiti xipokapitikako pitekata. Pite nireēkiti xipokiniā, nota sākire pauikini xika, Teoso iokanapirena erekari pisāpiretini xika, pite auapininiika txako Teosokata.

³⁶ Atxiīti papakapari ikinipoko tiitxi, ikini itixiti auakani tii, pinakiti ĩkapani. Atxiīti iua tiitxi xika kona pikĭpitari Teoso sākire, ininiā kona pikaikota ātipirika Teosokata. Ikara atoko ininiā, erekari atxiīti ikinipoko tiitxi auinii? Konapitini. Api-aerekata Teosokata ātipirika pikaikotini, kotxi ti-itxi ĩki poiāoka, pixinire karone apiata. ³⁷!Apakata kākiti ĩkitixitiniri Teoso, iuamoni isini ĩkapani.

³⁸ ĩkorasaaki kākiti !inirekari Teoso. Inirekari maerekatinoka. ĩkorasaaki pipētatinianō nota, pipētatinianāri nota sākire, ininiākara nota kākiti itari iaxitikirino pētataiko pite, uai nikanapiriākasaaki.

Nikanapiriãkasaaki, niri iotximere aua notamoni.
Nina niri nitiriakorikata, erekarinikata.

9

¹ Xesosi txana ninoa:

—Hĩxinikariko ia nisãkire. Apanakini hĩte uatxa uai auakanii, hĩpinini apisapanika himarotari Teoso auĩtetxi ininiãua. Auĩtetxi kaposotiireri itx-
aia —itxa Xesosi.

Moisesi, Eríasi Pakini

(Mateo 17.1-13; Arókasi 9.28-36)

² Seisi pakini õti napaka atoko Xesosi anikana Petro, Txiako, Xoão pakini oxiratarimoni, mitaxi-ratarimoni. Iuasaaki ninoanani aua iuaã. Iuaã auakasaakina, Xesosi ãto ipinipo itxa. ³ Imãka kasarori itxaua. Iotximere apaka auari. Ikara imãka saro atoko inakari, !auari. Kãkiti iteene arokiniãri mãkatxi, iuaritika ikara isaro atoko ! auari. ⁴ Iuasaaki Eríasi, Moisesi pakini tokiã iuaã. Isãkirauatana Xesosikata. ⁵ Ininiã Petro txari Xesosi:

—Koerekareri, erekapitikari uai aãuini. Makamari papiri ipi ãti pakini, pite ãkapani, Moisesi ãkapani, Eríasi ãkapani —itxa.

⁶ Ikara atoko itxa Petro, kotxi !imarotaikari isãkire, iteene ipĩkarauatiniã.

⁷ Iuasaaki katxiãri apoka ninoamoni. Katxiãri ãki auana. Katxiãri ãki Teoso txari:

—Ere namarite, nitiretakiti. Hĩkenakotariko iua sãkire —itxa.

⁸ Katimaritika Xesosi moianariakori saporitika. Itikapokotana. Mitxi Xesosikata sãkirauatakani !auaika iuaã. Xesosinokara kaikota ninoakata.

⁹ Õtanoxiratarari iokiriiãpotakasaakina, Xesosi txana:

—Mixikanani h̄tikakiti !h̄sāpiretapiri apanakini. Nota h̄tari iaxitikiri nipinaka atoko iuaĩkana nōkitikaāka atokoikarako, h̄sāpiretariko mixikanani h̄tikakiti —itxana.

¹⁰ Ininiā ! isāpiretarina apanakinimoni. Ni-noanoka isākirauanātana:

—Natokopa itxa kākiti ip̄karipeka iuaĩkana ōkitikiniāua —itxanātana.

¹¹ Ipimaārina Xesosi:

—Kinirepa kaiōkatsoparerini sākire: “Teoso mereēkiti apokini apisapanikarako Eríasi apokako.” Kinirepa ikara atoko itxana?

¹² Ininiā Xesosi:

—Inipitikara Eríasi apoka merepanika, kākiti iposope inini ĩkapani. Teoso sākire iōkatsopatakori txari: “Kākiti itari iaxitikiri iteene atatsiirau-atako. !Inirekaākako.” Kinirepa ikara atoko itxa Teoso sākire iōkatsopatakori? ¹³ Nisāpiretaiko Eríasi apokapeka. Kākiti misiritapekari iuani. Inireēka iaōka imisiritarina. Teoso sākire iōkatsopatakori sāpiretapekari ikara ene —itxa Xesosi.

*Amarini Maerekati Matamatakoti Auaĩtotakiti
(Mateo 17.14-21; Arókasi 9.37-43a)*

¹⁴ Ninoa apokaāpotakasaaki apanakini imoianariakorimoni, atamatana kākítipokoni. Ninoa ākitana Xesosi moianariakori. Iuasaaki kaiōkatsoparerini kākítikata itaparakiēnetakakaua.

¹⁵ Iuasaaki kākiti atapari Xesosi. Ipoxokoniritikana itxana:

—Xesosi napani.

Ininiā imitekana iuamoni, okapireta itxarina:

—Piteni?

¹⁶ Ininiā Xesosi:

—Ari, notara.

Ipimaãna:

—Kininiãpa hĩtxitakakaua? —itxa.

¹⁷ Ininiã kiki kãkiti sauaki auakari apakapapiretari:

—Nota minamari namarite pitemoni. Maerekati matamatakoti auaitotari iua. ! Auiritari namarite sãkirauatini. ¹⁸ Iua maĩkasaakiri, okaĩtotari iua xiti. Iuasaaki namarite sorikipeta. Akatsakatsiriĩtaua. Itorõkaĩtota. Ininiã nimisãkiretamana pimoianariakori omitikiniri maerekati matamatakoti, txamari ninoa ! iposotari.

¹⁹ Xesosi txari:

—!Kauikarei hĩte. Maerekati kamakanii hĩte. Kipakinikananipa Teoso nirekatari hĩtekata nauini? Kipakinikananipa Teoso nirekatari hĩte nimĩteenekini? Himinari amarini notamoni — itxana.

²⁰ Ininiã ninoa anikari iua amarini Xesosimoni. Iuasaakipeka maerekati matamatakoti atamatari Xesosi. Iuasaakipeka maerekati matamatakoti txĩkitakari amarini okaratiniua. Ininiã iua amarini iriĩkata. Ikanapirikata, isorikipekata, itxĩkitakari amarini. ²¹ Xesosi pimaãri iri:

—Kirisaaakipa ipotorika ĩkora atoko inini?

—Axapitipanikara ipotorika ĩkora atoko inini.

²² Itokata maerekati matamatakoti okaĩtotari xaminamoni. Itokata okaĩtotari kãuaãrimoni. Inirekari okiniri iua. Piposotiniãri, pomitikariko maerekati matamatakoti. Piamonĩkauako atepaniko —itxa iri sãkire.

²³ Ininiã Xesosi:

—Nota posotatari? Teoso sãkire auĩãkari posotari ikaminiri ikinika —itxari.

²⁴ Iuasaaki iua kiki apakapapiretari iãtsaritika:

—Nauikapitikari piposotiire. Axapitikinoka ! nauikari, ininiã pisikaposotiiretano iteene pisãkire nauikini ïkapani.

²⁵ Isãkirauanãtakasaakina, kãkitipokoni miteëkata ninoamoni Xesosi kamakiti imarotinina ïkapani. Ininiã Xesosi itapararitika txitari maerekati matamatakoti:

—Pite maerekati matamatakoti. Pitxïkitakari kãkiti masãkireti inini. Pitxïkitakari kãkiti mak-enakokiti inini. Nota omitikai pite. Pipokïka. Iuaïkana !pïïroãpinikako iua ïtoã —itxa Xesosi.

²⁶ Iua maerekati matamatakoti akiripoakata. Okaraïtokatari atoko, sipe itxa. Iua amarini ipïkari ïto atokopeka itxa. Ininiã apanakini kãkiti:

—Ipïpeka —itxarina.

²⁷ Ininiã Xesosi maïkauakotari. Ökitikari iua, ininiã itima.

²⁸ Xesosi aapokotxi ãki auakasaaki, iuanoka in-akasaaki, imoianariakori pimaãri:

—Natokopa ininiãpa kona ate posotatari maerekati matamatakoti aomitikini? —itxana iuamoni.

²⁹ Ininiã Xesosi:

—Teoso pimisãkiretakasaaki, iusaaki pimanipokotakaniãra, iusaaki piposotari ikara atoko inakari maerekati matamatakoti pomitikini —itxa Xesosi.

*Xesosi Iuaïkana Sãpiretari Ipinini
(Mateo 17.22-23; Arókasi 9.43b-45)*

³⁰ Iuaã ipotorikana. Ïpirixitarina Kariréia tõpa. Xesosi !inirekari apanakini kenakoenetiniri iua auuniãtaã. ³¹ Kotxi inirekari oerekinina imoianariakorinoka ipinini pirena. Ininiã Xesosi:

—Nota hītari iaxitikiri mīkapiritaākako. Nisikaākako kikiakorimoni inirekaākitina ikaminina tīkane. Ninoa okano nota. Ipi ōti āti ōti inakasaaki iuaīkana nōkitikauako —itxa.

³² Ninoa !imarotari Xesosi sākire. Ninoa pīkari ipimainirina iua.

Kiripa Kākiti Apiatakari Txataua?

(Mateo 18.1-5; Arókasi 9.46-48)

³³ Kapanaoō sitatxiti apokana. Aapokotxi āki auakasaakina, Xesosi pimaāna ninoa:

—Natokopa itxa hīsākire, uaimoni aīkasaaki hītaparakienatakakasaakiua? —itxa.

³⁴ Masākirenika itxana, kotxi kimaporiāpo ninoa sākire: “Īkiripa ate apiatakari?” itxana. ³⁵ Xesosi, iitopāka atoko, akirita itxana imoianariakori tosi pakini.

—Hīkinika uaimoni hīitopāka. Apiatakari pininiāua pinirekiniā, piteka poiāotakaua. Īkinimane nitiri pitxauako.

³⁶ Xesosi kosekari amarini, mina itxari imoianariakori sauaki, katarata itxari.

³⁷ —Papakapiniāri amarini pipoxokoniritika, papakapano nota apaka. Papakapiniāno nota, na notananini papakapa. Iuasaaki papakapari iua uaimoni niokanatakiri —itxa Xesosi.

Maerekani Matamatakoni Omitiākari

(Arókasi 9.49-50)

³⁸ Xoão sāpiretari Xesosi:

—Koerekareri, ate kenakotari kiki omitikinina maerekani matamatakoni pite uākaā. Kona pimoianarini iua. Ininiā ate: “Īkara atoko !pitxape,” atxari.

³⁹ Ininiā Xesosi:

—! Hīotokakapiri ikara ikamini. Kākiti nota uākaā maerekati matamatakoti omiākari, kona imisākirepiretano. ⁴⁰ Iua ate mokaiakari minakatiua. Atiretakiri itxaua. ⁴¹ Nota atāopitikara nitxai hīte. Atxiīti kākiti sikai āparaā, kotxi Teoso mereēkiti nakiti pitxaua. Iua kamakiti erekari, ininiā apakapapitikariko ikamakiti īki.

Maerekati Oerekakari
(Mateo 18.6-9; Arókasi 17.1-2)

⁴² !Erekari kākiti mitari oerekiniāri amarini nota sākire auiākari maerekati ikamini. !Erekari. Erekamariko kai mitari iaxirikaākamako iua kākiti mitari nokiā, eereka okaākamako ipoamoni ipinini īkapani. ⁴³ Piuako maerekati ikamākitakiniāi, pitsotakari. Erekamariko ātinani piuako Teosokata ātipirika pauini īkapani, kotxi maerekati pikaminiā, pisa maerekani misiritikoātaā. Iuaā xamina tirinapika. !Oakaāka. Atxiīti piuako ipi aua, txamari pite sari iuaātaā. !Erekari. ⁴⁴ Iuaā kītxi piītoā auakaro ! opina. Xamina !oakaāka. ⁴⁵ Pikiti maerekati ikamākitakiniāi, pitsotakari. Erekamariko ātinani pikiti Teosokata ātipirika pauini īkapani, kotxi maerekati pikaminiā, pisa maerekani misiritikoātaā. Iuaā xamina tirinapika. !Oakaāka. Atxiīti pikiti ipi aua, txamari pite sari iuaā. !Erekari. ⁴⁶ Iuaā kītxi piītoā auakaro ! opina. Xamina !oakaāka. ⁴⁷ Poki maerekati ikamākitakiniāi, pimakatxakari. Erekamariko ātinoka poki auini Teoso auītetxi ininiātaāua pisini īkapani, kotxi maerekati pikaminiā pisa maerekani misiritikoātaā. Iuaā xamina tirinapika. !Oakaāka. Atxiīti poki ipi aua, txamari

pite sari iuaã. !Erekari. ⁴⁸ Iuaã kĩtxi piĩtoã auakaro lopina. Xamina !oakaãka.

⁴⁹ Iõkira nipokorimoni takiko atokokana xamina tirinakari takaãkako ikinimane kãkitimoni. Ikara atokokana ikinimane ataerekataãkako. ⁵⁰ Iõkira erekaro. Txamari iõkira koketikosaaki kipatxikata, !erekaikaro. !Apakata xinitxi piõkiratini ĩkapani. Atão iõkira atoko hĩtxako. ! Hĩtxitakakapeua.

10

Kiki Ītanorokata Itakanapakakini

(Mateo 5.31-32; 19.1-12; Arókasi 16.18)

¹ Xesosi potorika iuaã. Xotéia tõpa isa. Īpiriãkitari Xotão kãuaãriti. Iuaĩkana kãkiti apotiitaua iuamoni. Kaiãopokori kãkiti, ininiã oerekarauata, mitxi oerekarauanãtini atokokana.

² Kikiakori, pariseo inakaniua, apoka Xesosimoni. Ninoa nirekari Xesosi kerokiniri isãkire, ininiã ipimaãrina:

—Atãokani erekari kiki takanapiniro ĩtanoro?

³ Ininiã Xesosi:

—Kiatokopa itxa Moisesi paniãtakiti?

⁴ Ininiã ninoa:

—Moisesi paniãtari kiki iõkatsopatiniri aãtsopa, ĩtanoro itakanapini aãtsopate, ininiã eereka auiritari iua iokanatiniro oa —itxana.

⁵ Ininiã Xesosi:

—Moisesi auiritai hĩtanoro hĩtakanapini, kotxi paikori hĩxinire. Teoso nireẽkiti himanirekakani xikara, Moisesi auiritai hĩtanoro hĩtakanapini.

⁶ Kotxi merepitipanika Teoso ikinipoko ikamakasaaki, ikamari kiki, sito pakini. ⁷ Īkara atoko ininiãpitikara, kiki takanapari iri, inoro

pakini, ïtanorokata auini ïkapani. ⁸ Ininiã ätika atoko itxauana. Ininiã ipi kãkiti !itxaikauana. Ätinokara itxapekauana. ⁹ Ikara atoko ininiã, !erekari kãkiti kaiarikiniri Teoso apotiitakini —itxa Xesosi.

¹⁰ Eereka Xesosi imoianariakorikata kanapiriã aapokomonina. Iuaã apokasaakina, imoianariakori pimaãri iua ikara sãkiretxiti iuaïkana oerekinina ïkapani. ¹¹ Ininiã isãpiretana:

—Kiki ïtanoro takanapakari, äto sito itaka inakari, maerekati ikaminaro ïtanoro. ¹² Iua atokokana sito õtaniri takanapakaro, äti õtanirita inakaro maerekati okaminiri õtaniri —itxa Xesosi.

Xesosimoni Amarini Apokini

(Mateo 19.13-15; Arókasi 18.15-17)

¹³ Iposo atoko ätikaka kãkiti anikari amarini Xesosimoni. Inirekarina Xesosi misãkiretiniri Teoso ninoa amarini ïkapani. Txamari imoianariakori txitana. !Auiritana amarini anikinina Xesosimoni. ¹⁴ Xesosi ikara ikenakotakasaaki, ! apokaerekatari. Ininiã iua:

—Hãuiritariko amarini notamoni apokini. ! Hïotokakapiri, kotxi kãkiti Teoso auïtetakani amarini atoko itxauana. ¹⁵ Ia atão: Kãkiti mapakapakaniãri Teoso, amarini apakapiniri atoko iminakaniã, kona isa Teoso auïtetxi ininiãtaãua —itxa Xesosi.

¹⁶ Ininiã Xesosi kataratari amarini. Itakari iuako ikiina nopini. Amanaãri Teoso erekari itakini amarinimoni.

Ätokori Ito Txineiroteri

(Mateo 19.16-30; Arókasi 18.18-30)

¹⁷ Xesosi iuaïkana potorika. Iuasaaki ätokori miteka iuamoni. Ikapotoreëkua Xesosi apisatoõ.

—Koerekareri erekari, kiripa nikama Teosokata ātipirika nauini ĩkapani? —itxa.

¹⁸ Ininiā Xesosi:

—Kininiāpa “erekari” pitxano? Teosonanira erekari. ¹⁹ Pite imarotari Teoso paniātakiti. !Pokaniuatape. !Pisiriĩkape āti ĩtanorokata. !Pĩtiriuatape. Poxiene !pikamape. Apanakini !pimisirienetape. Piri, pinoro pakini pipaxitako —itxa Xesosi.

²⁰ Iua ātokori txari:

—Noereĩkiri, axapitipanikara ninakasaaki, nikĩpitari ikara Teoso paniātakiti —itxari.

²¹ Ininiā Xesosi apokaerekatari iua.

—Auapanika ātinoka pikamini tĩkane. Pisa. Tiitxi ikinika pinakiti pivĕtxitako. Txineiro papakapakito pisikako matxineirotenimoni. Eereka pimoianatanoko nota. Ikara atoko inakari pikaminiā, Teoso tixine papokasaaki ikinipoko erekari auiniiko pite —itxari iua.

²² Ikara Xesosi sākire ikenakotakasaaki, imatianiuaata. Isipe. Maerekaxiniretinoka itxa, kotxi kaiāori itii.

²³ Xesosi saporika, misākireta itxana imoianariakori:

—Pamimapaniri katxineiroteri sini Teoso auĩtetxi ininiātaāua —itxa.

²⁴ Imoianariakori:

—Anekani? —itxana.

Iuaĩkana Xesosi txari:

—Pamimapaniri katxineiroteri sini Teoso auĩtetxi ininiātaāua. ²⁵ Atauako kamero napatari ākorike sonakiā? Apia mimari kākiti katxineiroterini auĩtetiniri Teoso —itxana.

²⁶ Imoianariakori iteene tsoriākaānāta.

—Ininiã kipa sari Teoso auñtetxi ininiãtaãua? — itxana imoianariakori.

²⁷ Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Teoso posotari ikinipoko ikamini. Kãkiti ! iposotari. Teoso posotari anikiniri katxineiroteri itixinemoni —itxa.

²⁸ Petro txari:

—Ate takanapapekari ikinipoko pite amoianatini ñkapani —itxari Xesosi.

²⁹ Ininiã Xesosi:

—Atão nitxai. Paapoko pitakanapiniã, pitariakori, pitaroakoro, piri, pinoro, pñtanoro, pamariteni, pikikiote, pitakanapiniã notakata pisini ñkapani, Teoso iokanapirena erekari pisãpiretini ñkapani, ³⁰ pitakanapakiti iua apiata nisikaiko. Ñkorasaaki nisikaiko itomaneri aapokotxi, itomaneri pitariakori, itomanero pitaroakoro, itomanero pinoroakoro, itomaneri pamariteni, itomaneri pikikiote, nisikaiko. Txamari iuasaaki patatsiitari pimisiritiko. Iuaritika eereka Teosokata pauapika ãtipirika.

³¹ Uatxa apiari inakari, iuasaakiko minakati itxauako. Uatxa minakati inakari, iuasaakiko apiari itxauako —itxa Xesosi sãkire.

Iuañkana Xesosi Sãpiretari Ipinini

(Mateo 20.17-19; Arókasi 18.31-34)

³² Xesosi imoianariakorikata Xerosareẽ kimaporite iãpotakasaakina, Xesosi ñkiika. Iuasaaki ninoa maerekaxiniretinoka itxana. Apanakini ninoa tikini sikani pñkarauata. Ininiã Xesosi iotoka. Akiritana imoianariakori tosi pakini. Isãpiretana pañtiki kãkiti kamakiti iuamoni ñkane. ³³ Ininiã iua:

—Hñkenakota. Xerosareẽmoni asa uatxa. Iuañ nota hñtari iaxitikiri sikaãkako sasetotxi

auñteakorimoni, kaiõkatsopareriakorimoni pakini. Ninoa paniãtariko nota okiko. Iposo atoko Xoteo minakonimoni sika ninaãkako. ³⁴ Inapetanonako. Inoropatanonako aãpitsaã. Ikiisokanonako. Iposo atoko oka ninaãkako. Ipi ãti pakini õti inakasaaki iuaĩkana nõkitikauako —itxa imoianariakorimoni.

Txiako Xoõo Pakini Amanaãkiti
(Mateo 20.20-28)

³⁵ Iposo atoko Txiako, Xoõo pakini sari Xesosi-
moni. Ninoa Sepeteo anaakori.

—Koerekareri, ate nirekari aamanaãkiti
pikamini —itxana.

³⁶ Ininiã Xesosi pimaãna:

—Kipa hinireka nikaminii hñte? —itxana.

³⁷ —Pite ikinimane auñte pinakasaakia, pauir-
itaua pitekata aĩtopãkini, pikikomoni, pisanere-
moni aĩtopãkini —itxana.

³⁸ Ininiã Xesosi:

—! Himarotari hamanaãkiti, kotxi mapaõti
napa atoko nota apakapariko iãtatxi tsiĩtxiã
niãtini ãkapani. Hñposotatari ikara hiãtini?
Nipatxisataãkako tsiĩtxiã. Hñposotatari ikara atoko
hñpatxisatiko?

³⁹ —Aposotapitika —itxana ninoa.

Xesosi txana ninoa:

—Inipitikara hiãtariko nota iãtakiti. Inipitikara
hñpatxisataãkako nota patxisatiko atokokana.

⁴⁰ Txamari ! niposotari nauiritinii hñte
nikikomoni, nisanaremoni hiĩtopãkini, kotxi Teoso
mereẽpekana kãkiti nikikomoni, nisanaremoni
topãkakani tĩkane —itxa Xesosi.

⁴¹ Xesosi moianariakori tesi pakini kenakopire-
takasaakiri Txiako, Xoõo pakini amanaãkiti, ininiã

ninoa omanatana. ⁴² Ininiã Xesosi akirita txana imoianariakori:

—Uaimoni hina. Hiĩtopãka notakata —itxana ninoa.

—Hĩte imarotari Xoteo minakanuia auĩteakori pataparana. Ninoa auiritari kãkiti kaminiri ninoa paniãtakitinoka. ⁴³ Ninoa atoko !hĩtxape. Apiari pininiua pinirekiniã, pimoianatana apanakini.

⁴⁴ Apanakini auĩte pininiã pinirekiniã, nitiritxi pitxauako merepanika. ⁴⁵ Ikara atoko nitxa nota hĩtari iaxitikiri ĩkorapokoriti napokasaaki.

Ninitiri ! auari. ĩkorapokoriti napoka, kãkiti nitiri nininiua ĩkapani, kãkiti nitiretini ĩkapani. ĩkorapokoriti napoka nipinini ĩkapani, kaiãopokori kãkiti mapinakani ĩkapani, kotxi nota ĩkitxirauata ninoa mapinakani ĩkapani —itxa Xesosi.

Mõsiãreti Patximeo Inakori
(*Mateo 20.29-34; Arókasi 18.35-43*)

⁴⁶ Xesosi imoianariakorikata apoka Xerikoo sitatxiti. Eereka ipotorikasaaki imoianariakorikata itomaneri kãkitikata, iusaaki mõsiãreti Patximeo inakori kimapori ĩtiniãpo iitopãkanãta. Tximeo inakori ãkiri iua. Iua mõsiãreti amanaãntaro txineiro. ⁴⁷ Iua kenakotari Xesosi Nasareekiri ina-paenetini, ininiã akirinãta:

—Xesosi, Taviini apika mekanirii, piamonĩkanoko —itxa.

⁴⁸ Ininiã apanakini kãkiti pinitari:

—Maãtako. !Pakirinãtape —itxarina mõsiãreti.

Iuaritika apiata akirinanikata:

—Taviini apika mekani. Piamonĩkanoko nota —itxanãta.

⁴⁹ Ininiã Xesosi iotoka itxa.

—Hãkiritari iua mõsiãreti —itxa.

Ininiã ninoa:
—Pipoxokoniatako. Põkitikaua. Akiritapekai
—itxarina iua mõsiãreti.

⁵⁰ Ininiã Patximeo okanapari imãka inopini auakari. Pakoteri õkitikaua, sa itxa Xesosi akiritiniri manapi.

⁵¹ Ininiã Xesosi:

—Kipa pinireka nota kaminii pite? —itxari.

—Apiananiri, nõsiãrera ninireka —itxari.

⁵² Ininiã Xesosi:

—Pisa. Erekapekai, kotxi pite auikari niposotiire —itxari.

Iuasaakipeka Patximeo kõsiãrepeka itxa. Xesosikata sa itxa kimaporiã.

11

Xesosi Xerosareẽ Apokaãpotini

(Mateo 21.1-11; Arókasi 19.28-40; Xoão 12.12-19)

¹ Xesosi imoianariakorikata imatokoãpotari Xerosareẽ. Õtanoxiratari, oriva mina takikoãtaã takote apokana. Iuaã aua aapokotxi Petxipaxee inakori, Petánia inakori apaka. Iuaã Xesosi iokanatana ipi imoianariakori.

² —Hísa ikiraã kaixiti auakari aapokotxiã. Iuaã hãpokasaaki, hãpokari xomëta ãkiri iaxiriãkori. Kãkiti ! iitopãkapanika iua nopini. Hĩkoxirikari. Uaimoni mina hĩtxari. ³ Kãkiti pimaãkasaakii hĩte: “Kinirepa hĩkoxirikatari xomëta ãkiri?” hinikosaakiko: “Apiananiri nirekari iua. Iuaĩkana akamoni aminariko,” hĩtxako.

⁴ Ininiã eereka isana. Apokarina iua xomëta ãkiri iaxiriãkori kimaporiã aapokotxi tore takote. Ininiã ikoxirikarina. ⁵ Ætikaka kãkiti iuaã auakani:

—Kinirepa hīkoxirikatari xomēta ākiri? —itxana Xesosi moianariakorimoni.

⁶ Ininiā Xesosi paniātini iaōka apakapapiretana. Ininiā kākiti iuaā auakani:

—Ininiā hanikaikari —itxana.

⁷ Ninoa anikari xomēta ākiri Xesosimoni. Ininiā imākana āti imākana nopini auakari itakarina xomēta ākiri nopini Xesosi topākini ĩkapani. ⁸ Apanakini kākiti matameēkari imākana āti imākana nopini auakari kimaporiā Xesosi napini tĭkane. Apanakinipekana sauakari aāxike. Kimaporiā itakaāpotarina. ⁹ Ninoa Xesosi tikini ĩkani, iua apisa sikani pakini akiriāpokatana ipoxokoniritikana imakinikana:

—Peerekari Teoso, Apiananiri. Iua iokanatai pite atemoni. Anirekari erekari isikinii pite.

¹⁰ Peerekari Teoso, aātokirini Tavii aāuĭte ininiua atokokana iuaĭkana apoka. Peerekari Teoso, iaxiti apiko nopinixiti auakari. Apiananiri itxaua — itxaāpokatana.

¹¹ Xesosi apoka Xerosareē. Teoso misākiretiko aikotimoni isa. Iuaā ĩroā itxa. Ikinika iroko āki itikapokota. Iua atoko mapiāpe, ininiā isari Petánia aapokotxitimoni tosi imoianariakorikata.

Piko Mina Marito Pirena
(Mateo 21.18-19)

¹² Ikatimatakasaaki ipotorikana Petánia. Iuasaaki Xesosi natxita. ¹³ ĩkira atoko atamataro piko mina. Ito otsopa aua. Isari oamoni kariro iuākatiniāro, kotxi piko mina tsopa auakasaaki, ori auapitika. Txamari apokasaaki, otsopanani auari, kotxi kona ori manapini. ¹⁴ Ininiā Xesosi:

—Kākiti !itximaikaiko piri —itxari piko mina.

Imoianariakori kenakotari isäkire.

Pirãtxi Vẽtxitakani Omitikiko

(Mateo 21.12-17, 20-22; Arókasi 19.45-48; Xoão 2.13-22)

¹⁵ Xesosi imoianariakorikata apoka Xerosareẽ. Xesosi ñroã Teoso misäkiretiko aikotiã. Omitikana kãkiti iuaãtaã amotiitakani, sikatiitakani. Ikapak-itikari amesa ninoa txineiro apakapakani amesane. Ikapakitikari kamoã vẽtxitakani topãkini apaka. ¹⁶ Iua ! auiritana kãkiti anikiniri tiitxi aiko ñpirikoatinina. ¹⁷ Xesosi oerekana kãkiti iuaã auakani:

—Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Ia naapoko. “Teoso misäkiretiko aikoti” akiritãkako, ikini itixiti auakani misäkiretinino ñkapani,

itxa. Txamari hĩte txĩkitakari ia aiko kũtiririni iomaãtiniãtaã ininiua —itxa Xesosi.

¹⁸ Sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini kenakotari Xesosi sãkire. Ininiã ninoa tsoriãkaãta. Ixinikaxititana.

—Kanatokopa atxatari Xesosi aõkini? — itxanãtana.

Ikinimane iteene apokaerekatari Xesosi sãkire, ininiãkara sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini pĩkari Xesosi.

¹⁹ Ipiãkapokotapeka Xesosi takanapari sitatxi imoianariakorikata.

²⁰ Katimatinĩkata kimaporiã isaãpotakasaakina, atamatarona oa piko mina. Opĩpe. Okotsapekara ipinakepeta apaka. ²¹ Petro xinikari iua apisapanika Xesosi sãkire, ininiã akiritari Xesosi:

—Koerekareri, patamataro piko mina. “Kākiti ! itximaikaiko piri,” pinakito. Oa piko mina ipīpeka —itxari.

²² Ininiā Xesosi:

—Pauikapiretariko Teoso sākire. ²³ Atāoenekara nisāpiretai. Pauikiniāri Teoso sākire, piposotari pipaniātiniiri ikira ōtanoxiratari: “Pōkitikaua. Pokakataua potxoari uinitimoni.” Pākixinireē iteene pauikiniāri pisākire iaōka apokini, ininiā apokapitikako pamanaākiti. ²⁴ Ikara atoko ininiā nota txai hīte, Teoso pimisākiretakasaaki, pamanaākasaakiri pinirekakiti, pauikariko iposope Teoso sikinii, ininiā papakapapanikariko.

²⁵ Teoso pimisākiretakasaaki, āti pomanatiniā, pitakanapariko pomanākare. Pimaxinīkaretiniāri maerekati ikaminii, ininiā piri iaxitikiri maxinīkaretari maerekati pite kamakiti.

²⁶ Pimamaxinīkaretakaniāri maerekati āti kamakiti pitemoni, ininiā piri iaxitikiri kona maxinīkaretari maerekati pite kamakiti apaka.

Xesosi Paniātakari Moerekakoni
(*Mateo 21.23-27; Arókasi 20.1-8*)

²⁷ Iuaīkana apokana Xerosareē. Xesosi tīpokota aiko Teoso misākiretiko pirikere āki tinikata. Itīpokonātakasaaki, sasetotxi auīteakori, kaiōkatsoparerini, kiomātxiakori pakini apoka iuamoni. ²⁸ Ininiā ninoa txari:

—Kipaniāpa pikamari ikora pikamakiti? Kipa paniātai? —itxarina Xesosi.

²⁹ Ininiā Xesosi apakapapiretana:

—Nota apaka pimarauatako hītemoni. Ātinoka nipimaāiko hīte. Hīsāpiretiniāno, nota sāpiretai hīte niokanatakiri uāka apaka. ³⁰ Kipa paniātari

Xoãoni ipatxisarauatini? Teosokani paniâtari Xoão? Kãkitikani paniâtari Xoão? Hîsãpiretano — itxana.

³¹ Ininiã ninoa xinikaxitinãta. Imisãkiretakakana. Ipimaãkakana:

—Natokopa itxa aãpakapapiretiniri iua? Aãpakapapiretiniãri: “Teoso paniâtari iua,” ininiã iua: “Kinirepa kona hãuikataru iuani sãkire?” itxapemaua. ³² Aãpakapapiretiniãri: “Kãkiti paniâtari iua,” ikinimane omanataua — itxanãtana.

Ninoa pĩkari kãkiti kotxi ikinimane auikari Xoãoni atão Teoso sãkire sãpiretakari ininiua.

³³ Ikara atoko ininiã ninoa apakapapiretari Xesosi:

—Ate !imarotari.

Ininiã Xesosi:

—Ikara atoko ininiã, nota !nisãpiretai hĩte ni-paniãtakiri uãka.

12

Parĩkauatakani Maerekani

(Mateo 21.33-46; Arókasi 20.9-19)

¹ Eereka Xesosi sãpiretana ninoa sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Itxari:

—Kiki takarauata. Txipokori ova inakoronoka itaka. Ipiriketari. Ikamari ova maõkiko. Iposo atoko itakare apanĩkakixitika ikamari aapokotxi axapitiri õtanori ikikiote imakinetini ïkapani. Iposo atoko ipaniãtana ãtikaka kikiakori itakare inĩkatinina ïkapani, kotxi iua sariko õtakoxiti. Ninoa apakapamaroko ipixini ova iparĩkana ïki. Iposo atoko katakareri sipe. ² Ova manapi, iua katakareri iokanataru initiri ninoa kikiakorimoni

ova ipixini apakapini ĩkapani. ³ Txamari iua apokasaaki ninoa maĩkari iua. Ixirokitatarina. “Pisipeka,” itxarina. Miketika ikanapiripe.

⁴ —Iuaĩkana katakareri iokanatarari āti initiri ninoamonikana. Txamari ninoa kikiakori misiritari iua. Kai soroā ikiporonakarina, karota itxapirina ikiiā. ⁵ Iuaĩkana katakareri iokanatarari āti ninoamonikana, txamari ninoa okapiri iuani. Kaiāopokori initiriakori iokanata ninoamoni. Apanakini inoropatana. Apanakini okana. Itxaāpotana.

⁶ —Iua katakareri auapanika ātinoka iokanatarini ĩkapani, imi iteene itiretakiti. Imapotōkire iokanatarari imi ninoamonikana. “Notamoni ninoa paxitariko namarite” itxa. Ininiā imi apoka ninoamoni. ⁷ “Katakareri ākiri napani. Maōkari. Aōkiniāri, itakare imakinika kaikotinaua ate,” itxakakana kikiakori.

⁸ —Ininiā ninoa maĩkari katakareri ākiri, oka itxapirina, kizio xiripire oka itxarina iūto.

⁹ —Ininiā kiripa ikama katakareri? —itxa Xesosi.

—Iua kanapiriā. Okanako ninoa kikiakori. Ipaniātana apanakini itakare imakinetinina ĩkapani —itxa Xesosi.

¹⁰ Hīte atatsopatapekari ia Teoso sākire iōkatsopatakori:

Aapokotxi kamakani kona nirekari ātika kai soro. Iua kai imanirekakiniti kai apiari itxapekaua. Apanakini kai soro maĩkakari itxaua.

¹¹ Teosokara txĩkitakari ikara atoko inini. Ikara peerekari atemoni, itxa Teoso sākire iōkatsopatakori.

¹² Xoteo auñteakori imarotarina Xesosi sãkire. Ninoa imarotari ikamakitina takari makinetakani kamakiti atokokana, ininiã ninoa omanãkarauata Xesosi sãpiretakiti xika. Ninoa kinirão maĩkaka itxarina Xesosi, txamari ! imaĩkarina iua, kotxi ipĩkarina kãkiti. Ininiã itakanaparina Xesosi, sipe itxana.

*Homano Auñte Ìkitxitiko
(Mateo 22.15-22; Arókasi 20.19-26)*

¹³ Eereka Xoteo auñteakori iokanatana ãtikaka Erotxi sãkire auiãkani, ãtikaka pariseoakori pakini Xesosimoni. Inirekarina Xesosi kerokiniri isãkire, kotxi ninoa nirekari Xesosi kaminiri maerekati imaĩkinirina ìkapani. ¹⁴ Ninoa apokasaaki, imisãkiretarina Xesosi:

—Koerekareri, ate imarotari pite sãkire atãonani ininiãua. Poerekari atãonani Teoso nireẽkiti kãkiti kamini ìkapani. ! Pipĩkari kãkiti. Kãkiti poiãori pimisãkiretini atokokana kãkiti apiari pimisãkireta apaka. Ikara atoko ininiã, pisãpiretaua. Atãokani txineiro asikini Homanoakori auñtemoni, Sesa inakorimoni? ¹⁵ Atãokani asikiniri iuamoni? Apakata amasikakaniri iuamoni? —itxana.

Xesosi imarotari isãkirena. Imarotari ninoa pimaruatini isãkire ikerokini ìkapani. !Inirekarina atão inakari imarotina. Ininiã Xesosi txana ninoa:

—Kinirepa hãtamakaerekatano nota? Himinaro txineirota. Ninirekari natamatiniro —itxa.

¹⁶ Ininiã iminarona.

—Kisanõkapa ia? Kiuãkapa aua uai? —itxana.

Ininiã ninoa:

—Sesa sanõka, iuãka pakini —itxana.

¹⁷ Ininiã Xesosi:

—Ikara atoko ininiã, hĩsakariko Sesamoni iua nakiti. Hĩsakariko Teosomoni iua nakiti —itxana.

Ininiã kasãkirena ninoa, kotxi peerekari Xesosi apakapapiretakiti.

Ipĩkari Ōkitikiniua Mauikakoni
(*Mateo 22.23-33; Arókasi 20.27-40*)

¹⁸ Kikiakori satoseo inakoni, !auikari kãkiti ipĩkaripeka iuaĩkana ōkitikiniua iuaĩkana auãki inini ĩkapani. Ninoa satoseo apoka Xesosimoni.

¹⁹ —Koerekareri, Moisesini iŏkatsopatarı ia ipaniãtakiti: “Kiki meenetipanika ipininiã, iua itari takaroko tikinitakoro. Iua itari keene ininiã, itakauãkatari amarini iua itarini ipĩpekarini uãka,” itxa Moisesi. ²⁰ Setxi itaritxiakori aua ĩkorapokoriti. Apia kiomanetakari takaro sito. Txamari ipĩkasaaki meenetopanika itikinitaro.

²¹ Ininiã ãti itari takaro oakana. Ipĩkasaaki !keenepanikaro oa. Iua atokokana itxape ãti itari.

²² Ininiã imakinikana ninoa takapiimaro oa. Ikinikana ninoa meenenipanika ipĩpena. Eereka oanipekana apaka opĩpe. ²³ Ipĩkani ōkitikasaakiua, kiriĩtanoropa otxatauako? Kotxi ikinikana setxi takapekaro oa —itxana.

²⁴ Ininiã Xesosi:

—Hĩte kerokari, kotxi !himarotari Teoso sãkire iŏkatsopatakori. Teoso posotiire apaka !himarota.

²⁵ Ipĩkani iuaĩkana ōkitikasaakiua, Teoso nitiriakori iaxitikini atoko itxapekauana. !ĩtanorouataikako.

²⁶ Hĩte !auikari ipĩkani ōkitikiniua. Hĩte atat-sopatapekari Moisesi iŏkatsopatakiti aanaia tiri-nakari pirena. Iuasaaki Teoso misãkiretari Moisesi: “Apraño, Isaki, Xakoo pakini Teosonekarano nota,” itxari Moisesimoni. ²⁷ Ikara atoko ininiã

Apraão, Isaki, Xakoo pakini õkitikapekaua iuaĩkana, kotxi auãki inakani Teosonera iua. Kona ipĩkani Teosoneni itxaua Teoso. Amananini hĩkerokari — itxa Xesosi satoseoakorimoni.

Teoso Paniãtakiti Apiari Akamini
(Mateo 22.34-40)

²⁸ Iuaãtaã aua kaiõkatsopareri. Ikenakotana nino misãkiretakakiniua. Ikenakotari Xesosi apakapapiretakiti erekari ene. Ininiã iua pimaãri Xesosi:

—Ĩkiripa Teoso paniãtakiti apiari txataua? Kipa apiaerekata Teoso nireẽkiti akamini?

²⁹ Xesosi apakapapiretari:

—Teoso paniãtakiti apiari ia: “Isaeo tõpa auakani, hĩkenakota. Ateosone Apiananiri iua. Iuananira Teoso txaua. ³⁰ Pitiretariko Apiananiri piTeosone, ikinipoko pinireẽkitiã, ikini pãkixinireẽ, ikinipoko pixinikakitiã, ikini pitaparaxinireẽ pakini.” ³¹ ãtipekana Teoso paniãtakiti apiari ia: “Piteka pitiretiniãua atokotxikana, pitiretariko ãti.” Iuananira Teoso paniãtakiti ipi apiari txaua —itxa Xesosi.

³² Ininiã iua kaiõkatsopareri apakapapiretari Xesosi:

—Inipitikara pisãkire, koerekareri. ! Auari ãti Teoso. Iuanokara auari. ³³ Ininiã atiretamariko Teoso ikinipoko anireẽkitiã, ikinipoko axinikakitiã, ikini ataparaxinireẽ. Atiretamanako apanakini aĩtoka atiretini atokokana. Ikara Teoso paniãtakiti ipi apiari txaua. Teoso paniãtakiti pirãtxi aõkini iua ĩkapani poiãori —itxa Xesosimoni.

³⁴ Xesosi kenakotakasaakiri isãkire ereka inini, itxari iua:

—Pite auñtearitari Teoso.
Iposo atoko apanakini ! kataparaxinireika
apikomoni ipimainirina.

Teoso Mereëkiti Tavii Apika Mekaniri

(Mateo 22.41-46; Arókasi 20.41-44)

³⁵ Xesosi Teoso misākiretiko aikoti oereka-
rauanātakasaaki, ipimaāri:

—Kinirepa kaiōkatsoparerini sākire: “Tavii apika
mekanirako Teoso mereëkiti txauako?” itxana.

³⁶ Erekar Matamatakoti kamasāpirenatakari Tavii:
Apiananiri misākiretari niauñte: “Nota
kikomoni piitopākiniritika nixipokariko
pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa
pikiti pitakiniātaā atoko ininiua,”
Apiananiri txari niauñte,

itxa Taviini. ³⁷ Tavii akiritari iua Teoso mereëkiti
“Niauñte.” Ikara atoko ininiā, natokopa itxa iua
Tavii apika mekani ininiua? —itxa Xesosi.

Iuasaaki ikinimane kākiti iuaā apitiitakaniua
potxitari Xesosi sākire.

Kaiōkatsoparerini Maerekani Pirena

(Mateo 23.1-36; Arókasi 20.45-47)

³⁸ Xesosi oerekarauanātakasaaki, òtākikana kākiti:

—Kaiōkatsoparerini moianari !hĩtxapeua. Ninoa
potxitari mākaxi ereri ieretakinina kākiti apisatoō
inapinina ĩkapani, kākiti atamatinina ĩkapani.
Ninoa apokaerekatari imisākiretikona ipaxitikona
nipokori sikikoātaā inapaāpotakasaakina. ³⁹ Ninoa
potxitari kākiti topākini apiaerekatakari nopini
iitopākinina aiko Xoteo apotiitiniātaāua. Kiiniriā
ninoa potxitari kakiiniriteri topākinimoni
iitopākinina. ⁴⁰ Ninoa mixirikari tikinitakoni
aapoko, iuaritika okanani imisākiretarina Teoso

kākiti apisatoõ, ininiã kākiti uãkatari ninoa erekarini atoko ininiãuana. Teoso iteene misiritanako kākiti ikara atoko inakani.

Tikinitakoro Matxineiro teto Sikakito
(*Arókasi 21.1-4*)

⁴¹ Xesosi topãka txineiro Teoso ïkapani apakapikoãtaã. Xesosi itikari kākiti ieretakiniro txineiro kaixa ãki. Itori katxineiroterini okaro txineiro mirikinito kaixa ãki. ⁴² Eereka tikinitakoro matxineiro teto apoka iuaã. Otakaro ipi txineiro otaki kaixa ãki. Poiãonoka txineiro. ⁴³ Ininiã Xesosi akiritana imoianariakori.

—Inipitikara nisãpiretai hïte. Ôkora tikinitakoro matxineiro teto sikakito apiata. Apanakini sikakito poiãoka. ⁴⁴ Kotxi ninoa sikaro txineiro itetakoro. Oa matxineiro teto sikari okinika onakito —itxa Xesosi.

13

Teoso Misãkiretiko Aikoti Irikiko
(*Mateo 24.1-2; Arókasi 21.5-6*)

¹ Teoso misãkiretiko aikoti Xesosi pokïkasaaki, imoianari misãkiretari iua:

—Koerekareri, patamata ia kai aapokotxiti ito-maneri. Amaripokori. Ia aiko Teoso misãkiretiko peerekari.

² Ininiã Xesosi:

—Hãtamatarari ia aiko mitari. Æti õti imakinika irikaãkako. Kona kai kaikotaikako ãti kai nopini —itxa Xesosi.

Misirikaretxi Apokaenetini
(*Mateo 24.3-14; Arókasi 21.7-19*)

³ Xesosi topãka oxiratarari nopini Teoso misãkiretiko aikoti apisatoõ. Iuaã aua oriva

minanape. Iuasaaki Petro, Txiako, Xoño, Ætree pakini apoka iuamoni. Ninoanoka aua iuaã.

⁴ Ipimaãrina Xesosi:

—Kirisaaakipa aiko Teoso misãkiretiko irikaãka? Natokopa itxa aimarotiniri ikara õti apisapanika?

⁵ Ininiã Xesosi:

—Erepaniko. !Hãuiritapiri apanakini misiriene-tinii hõte. ⁶ Itopaniriko kãkiti, “Xesosikarano,” inakanipaniko. Ninoa misirienetari kaiãopokori kãkiti. ⁷ Neenamatzxi hõkenakoenetakasaaki, neenamatzxi ene hõkenakoenetakasaaki, ! hõpõkarauatape. Ikara auapitikako, iuaritika kona xipokatxi õtipanikani. ⁸ Æti uãka neenamauata ãti uãkakata. Æti tixini auakani neenamauatako ãti tixini auakanikata. Ætikaka itixi iakeẽkatakako. Kaiãopokopaniri natxi. Amarini auini tsii atoko itxapaniko.

⁹ —Erepaniko hõte. Himaõkaãkako, auõtetximoni hõsiãkako. Hinoropataãkako aãpitsã aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. Nota sãkire hãuikini xika hõte anikaãkako poiãori auõtetximoni. Apiari auõtetximoni apaka hanikaãkako. Iuasaaki hõte sãpiretanako ninoa Teoso iokanapirena erekari. ¹⁰ Itixi xipokini apisapanika Teoso iokanapirena erekari sãpiretaãkako ikinimanemoni ikini itixitikinimoni. ¹¹ Kãkiti maõkasaakii hõte, anikasaakii hõte auõtetxiakorimoni, ! hõxinikapiri hõsãkire tãkane hõsãkirauatini apisapanika. Hõsãkirauatakasaaki, iuasaakipeka himarotari hõsãkire. Erekari Matamatakoti txõkitakai iuasaaki hõsãkire himarotini. ¹² Kãkiti sikanapariko atão itariakori auõtetximoni okiko tãkane. Iriakoritxi sikanapanako imiakori auõtetximoni okiko tãkane.

Eenetxiakori omanatana iriakori, inoroakoro pakini. Eenetxiakori xika ninoa okapeêka. ¹³ Nota sâkire hâuikini xika, ikinimane omanatai hîte, iuaritika himatakanapakaniâri nisâkire hâuikini, hanikaâkako Teoso tixinemoni —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

Iteene Maerekanitxi Apokini
(*Mateo 24.15-28; Arókasi 21.20-24*)

¹⁴ Iuaĩkana Xesosi sâpiretana:

—Hĩtikariko Maerekati Apiatakari Teoso misâkiretiko aikoti âki. Kitxakapirĩka Teoso sâkire sâpiretakari Tanieo inakori sâpiretapekari ikara pirena. (Ininiã hîte ia atatsopanãtakanii, hĩkenakotariko Xesosi ôtâkikiniua.) Maerekati Apiatakari Teoso misâkiretiko aikoti âki hĩtikasaaki, hîte Xotéia tõpa auakanii, himitekapoka mitaxiratarimoni. ¹⁵ Iuasaaki hîte haãpoko nopini auakanii, katima hĩtxako hĩkatxakini. Haãpoko ! hĩroãpe hĩtii himakatzakini ĩkapani. ¹⁶ Hîte kikio auakanii, !hĩkanapiripe haãpokomoni himãka hãpini ĩkapani. ¹⁷ Ikarasaaki ! erekapaniri sito kamixiromoni, sito kaxitakakareromoni. ¹⁸ Teoso hamanaã himitekini kamoĩsaaki, kotxi himitekini mitaãsaaki ! erekari. ¹⁹ Iuasaaki atatsiiri auakatapitikako. Ia atatsiiri apiata atatsiitaãkako. Kitxakapirĩka itixi Teoso kamakasaaki kãkiti atatsiirauata poiãoka. Ikara atatsiiri õti apisa kãkiti atatsiirauata poiãoka. Ikara atatsiiri õti napa atoko ! ikara atoko inakari atatsiiri ! auaikako. ²⁰ Teoso mapoiãotakaniãri iua õti kãkiti atatsiirauatini õti, ! auaikamako kãkiti. Ikinipekamako ipĩpemanako. Teoso iotokakariko ĩkora atatsiiretxi, imereẽkini mapinakani ĩkapani.

21 —Apanakini sãpiretiniãi h̃ite: “Xesosi Teoso mereẽkiti ia,” hinikosaaki, ! hãuikapiri. “Xesosi Teoso mereẽkiti ikiraãtaã,” hinikosaaki, ! hãuikapiri. 22 Kotxi Teoso mereẽkiti minakanua apokapitikako, “Xesosikarano nota,” inakari. Apaka apanakini apokapitikako, “Teoso sãkire sãpiretakarikarano nota,” inakari. Paxirari ninoa sãkire. Kãkiti ikara atoko inakani kamariko posotiiretxi, kãkiti itikiniri ãkapani. Ninoa nirekamari Teoso mereẽkini imisirienetinina. 23 Erepaniko. Ikara õti apokini apisapanika nõtãkikai h̃ite —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

Kãkiti Itari Iaxitikiri Kanapiriini
(Mateo 24.29-31; Arókasi 21.25-28)

24 —Iua misirikaretxi napa atoko atokatxi iuakapeka. Kasiri !iponikaika. 25 Iõriki iaxitikero irikako. Ikinipoko kaikori iaxiti auakari ioĩketaãkako. 26 Iuasaakipekako ikinimane atapariko kãkiti itari iaxitikiri apokaãpotini katxiãri ãki. Itapararitika apoka. Kaiotximereri itxaua iuasaaki. 27 Iuasaaki iokanatana iniritiriakori iaxitikini ãtinixitimoni, ipinimoni ãtinixitimoni, atokatxi pokĩkinimoni, atokatxi ereẽkokinimoni. Iokanatana iniritiriakori ikini itixitimoni kãkiti imereẽkini apitiitinina ãkapani —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

Piko Mina Pirena
(Mateo 24.32-35; Arókasi 21.29-33)

28 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata.

—Nisãpiretai sãpirenatxi atão inakari oerekiko, piko mina pirena, nikanapiriini apiata himarotini ãkapani. Pooĩoporipeka onakasaaki, otomorekasaaki, “Kamoĩ apokanapanoka,” h̃itxa.

²⁹ Iua atokokana ikara misirikaretxi mixikanani nisāpiretakiti hītikasaaki, himarotapekariko nota kaiama kanapirikapeka ninini. ³⁰ Ia nisākire atāo. Itixi auakani ! ixipoka ikinipoko nisāpiretakiti mapokakani apisa. ³¹ Iaxiti xipokapitikako. Īkoraxiti apaka xipokapitikako. Iuaritika nota sākire !ixipoka —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

*Kākiti !Imarotari Xesosi Apokini Manapi
(Mateo 24.36-44)*

³² Iuaīkana Xesosi sākirauata:

—Kākiti !imarotari ikara ōti manapi apokini. Teoso nitiriakori iaxitikini apaka !imarotari ikara ōti. Nota Teoso ākiranera !imarotari ikara ōti. Nirinanira, Teosonanira, imarotari. ³³ Hiātapapikariko. Hīkoatapikako. Teoso himisākiretapikako. Kotxi !himarotari ikara ōti apokini.

³⁴ —Nikanapiriākasaaki, kiki ōtako sikari kanapiriini atoko nitxa. Iua kiki potorikasaaki, ipaniātana initiriakori aapoko inīkatinina. Ikininape isikanapana parīkatxi ikaminina. Ipaniātari initiri aapoko toreātaā kaikotakari, “Araōkire pitxako,” itxari. ³⁵ Nota hītari iaxitikiri iua kiki ōtako sikari atoko nitxako. Ātipirika hiātapapikanoko, kotxi !himarotari nota apokini ōti. !Himarotari mapiātikikauako napoka. !Himarotari apanīkanōkauako napoka. Imaropirīkatauako napoka. Īkanōkapanikauako napoka !himarotapaniri. ³⁶ Atxiūti patimari napokini, ininiā hīkoatapikako, mimakatika hinini ĩkapani nota apokasaaki. ³⁷ Ininiā ātipirika hiātapapikanoko. Ikininapemoni apaka ikara nitxa —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

14

Xesosi Okaenetiko Pirena

(Mateo 26.1-5; Arókasi 22.1-2; Xoão 11.45-53)

¹ Iuasaaki kãkiti apotiitaua ipi kiiniriti auakasaaki. Páskoa kiiniriti, pão miãtiãkati nikiko kiiniriti pakini aua. Ipi ôti kiiniri potorikini apisapanika sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini xinikaxitita:

—Natokopa atxatariko Xesosi amaĩkini aõkini ĩkapani? ² ! Amaĩkapaniri kiinirisaaki, kotxi amaĩkiniãri, kãkiti naiatamaua eereka — itxanãtana.

Sito Kamariãro Mĩkaro

(Mateo 26.6-13; Xoão 12.1-8)

³ Xesosi auanãta Petãnia aapokotxiti Simão inakori aapoko. Iua Simão akiritaãka “Maere Matati.” Simão aapoko Xesosi nipokonãtakasaaki, sito apoka. Oa minari kopitipaki kai kamakori, kai arapãstiro inakoro. Kopitipaki ãki aua kamariãro, nato inakoro. Pakaronepokoro. Oãpokasaaki Xesosimoni, opakauanakari kopitipaki. Okitakaro kamariãro Xesosi kiiã. ⁴ Iuasaakipeka apanakini iuaã auakani omanãkarauata.

—Kinirepa oioanataãka kamariãro? ⁵ Ovẽtxitamamaroko, ininiã kaiãopokomaniko txineiro oãpakapamako. Tresẽtosi txineiro ota prata kamakori oãpakamako. Txineiro mauakinitimoni osikiniã erekamariko —itxana.

Iteene ikapatitana. ⁶ Ininiã Xesosi:

—Ikara atoko ! hĩtxapero. ! Homanatapero. Erekarı okaminano. ⁷ Kãkiti matxineiroteni auapikako hĩtekata. Hinirekasaakiriko hĩsikaro txineiro ninoamoni. Nota ! auari ãtipirika hĩtekata.

⁸ Oia sito kamari ikinipoko oimarotakiti nota ĩkapani. Nipinini apisapanika oina notamoni. Omaritari niĭto, niĭto iposope inini nikatiko ĩkapani. ⁹ Atāo nisāpiretai hĭte. Teoso iokanapirena erekari sāpiretikoātaā ikini itixiti, osāpiretaākako apaka oia sito kitakiniro kamariāro nikiiā, ininiā kākiti ikini itixiti auakani xinikapikaro oa —itxa Xesosi.

Xotasi Mĭkapiritiniri Xesosi

(Mateo 26.14-16; Arókasi 22.7-16, 21-23; Xoāo 13.21-30)

¹⁰ Tosi pakini Xesosi moianariakori. Imoianari Xotasi inakori sari sasetotxi auĭteakorimoni. Imisākiretana ninoa Xesosi imĭkapiritini ĩkapani, ni-noamoni isikiniri ĩkapani. ¹¹ Ikenakotakasaakirina Xotasi sākire, ipoxokoniuatana. Isikaenatarona txineiro iuamoni. Eereka Xotasi iātapari Xesosi imĭkapiritini ōti.

Páskoa Kiiniriti Kamiko

(Mateo 26.17-25; Arókasi 22.7-13)

¹² Páskoa kiiniriti potorikini ōti, soti auĭte anaakori okiko ōti, Xesosi moianariakori misākiretari iua:

—Namonipa pinirekatari Páskoa kiiniriti akamini?

¹³ Ininiā Xesosi iokanatana imoianariakori ipi.

—Hĭsa sitatximoni. Iuaā kiki āparaā kopitiā anikakari hāpiākata. Iua kikikata hĭsa. ¹⁴ Iua sinimoni kaapokori himisākireta. Hĭtxariko iua: “Koerekareri nirekari imarotiniri, namonipa erekari imoianariakorikata inipokotini Páskoa kiiniriti ikamakasaakina?” hĭtxariko. ¹⁵ Ininiā iua oerekaiko hĭte itanokiri koa mitapoari. Auapeka

kākiti topākini. Imakinika oeretapeēkaika — itxana.

¹⁶ Ininiã imoianariakori sari. Sitatxi apokasaakina Xesosi sākire iaōka aua. Ininiã ninoa kamari nipokori Páskoa kiiniriti ĩkapani.

¹⁷ ĩkanōkapeka inakasaaki Xesosi apoka tosi imoianariakorikata. ¹⁸ Inipokonātakasaakina, Xesosi txana:

—Atão nisãpiretai. Āti hĩte notakata nipokotakari mĩkapiritanoko nota —itxa.

¹⁹ Ininiãkara Xesosi moianariakori matinaniuata. Ipimaãrina Xesosi:

—Notakani atxiĩti?

Ātipekana:

—Notakani atxiĩti?

Ininiã imakinikana ikara atoko itxana. ²⁰ Ininiã Xesosi:

—Ātika hĩte notakata auakari mĩkapiritano. Notakata komiri iopitiãtakarikarako sikano nimokaiakariakorimoni. ²¹ Nota hĩtari iaxitikiri okaãkako. Teoso sākire iōkatsopatakori sãpiretapekari nipinini tĩkane. Nota hĩtari iaxitikiri mĩkapiritakari iteene misiritaãkako. Erekarariko maponaniãkatika inaãkamako.

Xesosi Īto, Iarēka Pakini

(Mateo 26.26-30; Arókasi 22.14-23; 1 Korĩto 11.23-25)

²² Xesosi imoianariakorikata nipokonātakasaaki, Xesosi kosekari komiri. Imisãkiretari Teoso:

—Erekapitikari ia komiri pisikakiti atemoni — itxari.

Imapopeēri komiri, xanaka itxari imoianariakorimoni.

—Apakapa, nika hĩtxako. Ia niĩto —itxana.

²³ Iposo atoko koseka itxaro iākoanatxi. Imisākiretari Teoso:

—Erekapitikari ia iāriā pisikakiti atemoni.

Ininiā iākoanatxi isikana imoianariakori. Ikinikana iātarina iāriā. ²⁴ Ininiā Xesosi:

—Ia niarēka xiketakari makatxakariko kaiāopokori kākiti maerekani. Teoso sāpiretapekari kākiti ikamaenetakiti amaneri kākiti ĩkapani. Ia niarēka oerekari kākiti, Teoso kamapekari ikamaenetakiti. ²⁵ Atāo nisāpiretai. ! Niātaikaroko ovapeē, Teoso auītetxi ininiātaāua nimapokakanisaaki. Iuaā napokasaaki niātari. Amaneri iāriāti niātako —itxa Xesosi.

²⁶ Eereka ninoa xikarauata Teoso ĩkapani. Iua atoko isana oriva mina auiniātaā, oxiratari nopini.

Xesosi Sāpiretari Petro Kipatiniri Iua

(Mateo 26.31-35; Arókasi 22.31-34; Xoāo 13.36-38)

²⁷ Xesosi misākiretana imoianariakori:

—Ia ĩkanōkati hīkinika hīte takanapanoko nota, kotxi Teoso sākire iōkatsopatakori sāpiretapekari ikara atoko inakari. Itxari:

Nokariko soti auīte piratakari, ininiā ikinika ipi-
raakori iarikitatako,

itxa Teoso sākire iōkatsopatakori. ²⁸ Ininiā eereka nota nipinaāka atoko, iuaīkana nōkitikaākaua atoko, nisako hīte apisa Kariréiamoni —itxa Xesosi.

²⁹ Ininiā Petro:

—Nota ! nitakanapai pite. Atxiīti ikinimane takanapai, iuaritika kona nota takanapai.

³⁰ Ininiā Xesosi:

—Atão nisãpiretai. Ia ïkanõkati patari ipikata sãkirauatini apisapanikako, ipi ãti pakinikata, “! Nimarotari iua,” pitxanoko —itxari Petro.

³¹ Petro apakapapiretari itaparaxinireritika:

—Atxiïti pitekata nokaãka, iuaritika kona nota sãpiretari apanakini nimimarotakanii pite.

Ikininape Xesosi moianariakori Petro sãkire iaõka ikamana.

Xesosi Misãkiretiniri Teoso Xetsémani Inakoriãtaã (Mateo 26.36-46; Arókasi 22.39-46)

³² Xesosi imoianariakorikata apoka ãtiãtaã kãkiti akiritakiti Xetsémani inakoriãtaã. Iuaã Xesosi paniãtana imoianariakori:

—Uai hiïtopãka. Teoso nimisãkiretako —itxa.

³³ Anikari Petro, Txiako, Xoão pakini iuakata apikomoni. Iuaã Xesosi iteene matinaniuata. Maerekaxiniretinoka itxa. ³⁴ Ininiã iua:

—Nixinire imaromaxiretari. Iteene nimaxire, ininiã okaaritano. Uai hïkaikota. Araõkire hïtxako —itxana.

³⁵ Apikomoni isa. Ipamaka xitimoni, misãkireta itxari Teoso. ³⁶ Itxari iri:

—Papai, pite posotari ikinipoko pikamini. ! Pauiritapeno païtiki natatsiirauatini, iuaritika ninirekari pite nirekakiti nikamini. Nota nirekakiti nikamini kona ninireka —itxari iri.

³⁷ Eereka ikanapiriã Petro, Txiako, Xoão pakinimoni, txamari ninoa imakanãta. Xesosi akiritari Petro:

—Simão, himakanãta? Kona hïposotari ãti oaranoka hïkoatini? ³⁸ Erepaniko. Hinirekasaakiri maerekati hïkamini, !hïkamapiri. Araõkire hïtxako. Himisãkiretariko Teoso, ininiã !hïkamari maerekati. Kãkiti xinire atxiïti !inirekari maerekati ikamini.

Txamari kãkiti ãto tapara poiãoka, ininiã ikamari maerekati. Ininiã erepaniko —itxana ninoa.

³⁹ Iuaĩkana isa Teoso imisãkiretini ĩkapani. Teoso imisãkireta, mitxi isãkire atokokana itxa. ⁴⁰ Iposo atoko ikanapiriã. Txamari iuaĩkana ninoa imakanãtapanika. !Iposotarina ikoatinina. Ipẽtauatana, ininiã !kasãkirena.

⁴¹ Iuaĩkana ikanapiriã Petro, Txiako, Xoão pakinimoni.

—Himakanãtapanika? Hĩtomanãtapanika? Iaõpe. Hãtapana. Hĩtari iaxitikiri uatxa sikaãkako maerekati kamakanimoni. ⁴² Hõkitikaua. Masa. Hãtapana. Apokaãpota kiki nimĩkapiritakiri —itxana.

Xesosi Maĩkiko Pirena

(Mateo 26.47-56; Arókasi 22.47-53; Xoão 18.1-11)

⁴³ Xesosi sãkirauanãtakasaaki, Xotasi apoka. Iua Xotasi Xesosi moianarikamara. Iminana ito kiki, saasara mĩkani, piriri mĩkani. Sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini, kiomãtxiakori pakini iokanatarı Xotasi kikiakorikata Xesosi imaĩkinina ĩkapani. ⁴⁴ Xotasi mitxipeka sãpiretari kikiakori:

—Nota apitxokakiti Xesosipitkarako iua. Iuasaaki himaĩkapekariko. Erepaniko hanikasaakiri, imamitekakani ĩkapani —itxa.

⁴⁵ Xotasi apokasaaki, isakatapitipori Xesosi-moni. Akiritari:

—Koerekareri.

Inakasaakipeka apitxoka itxari.

⁴⁶ Inakasaakipeka kikiakori maĩka, anika itxarina Xesosi. ⁴⁷ Kiki iuasaaki iuaã auakari kosekaro saasara. Iua sauaãkatari sasetotxi auĩte apiatakari nitiri. Itsotakakĩpitari. ⁴⁸ Iuasaakipeka Xesosi:

—Hïte ina himaïkinino ïkapani, saasarakata, piririkata. Kiïtiriri atoko hïtxapeno nota himaïkinino. ⁴⁹ Ikiniïotika nota auanãtari hïtekata Teoso misãkiretiko aikoti ãki, noerekarauatakasaaki. Iuaã hïte ! imaïkano nota, kotxi Teoso sãkire iïkatsopatapeëkaika hïte maïkinino kiïtiriri himaïkini atoko —itxana ninoa.

⁵⁰ Iuasaakipeka ikinika Xesosi moianariakori miteka, asika itxarina iua. ⁵¹ Iuasaaki ãtokori sari Xesosi tikini. Iua mãka ãtinoka aua iïtoã pirikakari. Kikiakori maïkamari iua. ⁵² Imãkanoka kaikota iuakoãna. Kasarapeka imiteka iua ãtokori.

Xesosi Xoteo Auïteakori Apisatoï

(Mateo 26.57-68; Arïkasi 22.54a, 63-71; Xoão 18.12-14, 19-24)

⁵³ Ninoa anikari Xesosi sasetotxi auïte apiatakari aapokomoni. Iuaã ikinika sasetotxi auïteakori, kiomãtxiakori, kaiïkatsoparerini pakini apotiitaua. ⁵⁴ Petro ikira atoko isaãpota Xesosi anikakani tikini. Ìroã sasetotxi auïte aapoko piriketakorïã. Iuaã iitopãka sasetotxi auïte apiatakari nitiriakorikata. Iroka xamina tinipoki.

⁵⁵ Aapokotxi ãki sasetotxi auïteakori, ikinika Xoteo auïteakori pakini pimaãna kãkiti:

—Kipa imarotatari maerekati Xesosi kamini?

Ninoa nirekari Xesosi okiko imaerekani xika. Txamari ! apokarina imaerekani imarotakani, kotxi ! ikamari maerekati. ⁵⁶ Kaiãopokori kãkiti sãpiretari maerekati Xesosi kamakiti, txamari paxirari ninoa sãkire, kotxi ãti sãpiretakiti ipinimoni, ãti sãpiretakiti ipinimoni, itxaãpotana.

⁵⁷ Apanakini kiki ñkitikaua, sãpireta itxarina ia aãpirena Xesosi ikamapiretinina. ⁵⁸ Ninoa:

—Ate kenakotari isāpiretiniri: “Nirikariko ia aiko Teoso misākiretiko aikoti kākiti kamakiti. Ipi āti pakini ōti inakasaaki nikamariko āti aiko kākiti makamakiniti,” itxa isākire.

⁵⁹ Txamari ikara sākiretxi āti sāpiretakiti ipinimoni, āti sāpiretakiti ipinimoni, itxaāpota.

⁶⁰ Iposo atoko sasetotxi auīte apiatakari tima ikinimane apisatoō. Iua pimaāri Xesosi:

—Kininiāpa na papakapapiretari ninoa sākire? Kixikapa ninoa ikara atoko txanātai? —itxari.

⁶¹ Txamari !kasākireri Xesosi. !Apakapapiretari. Ininiā sasetotxi auīte apiatakari iuaīkana pimaāri:

—Pitekani Teoso mereēkiti txataua? Pitekani Teoso ākiri txataua? —itxari.

⁶² Ininiā Xesosi:

—Ari, iua ākiripitikanano. Hātamatariko kākiti itari iaxitikiri topākini Kaposotiireri kikomoni. Hātapariko kākiti itari iaxitikiri uai apokaāpotini katxiāri āki —itxa.

⁶³ Iuasaakipeka sasetotxi auīte apiatakari matsorākari imāka, kotxi iuākatari Xesosi sākire maerekati ininiua.

—! Anirekaikari Xesosi kamakiti sāpiretakani. Atokopeka. ⁶⁴ Kotxi hīte kenakotapekari isākire maerekati, “Teoso ākirirano” inini. Natokopa atxatari iua? —itxana.

Ininiā ninoa apakapapiretari:

—Okaākapitikako —itxarina.

⁶⁵ Apanakini kiisokari Xesosi. Mākatxi mataā iapirikarina ikiiā oki manapi imatamatakani īkapani. Iposo atoko iāsokarina.

—Pisāpiretaua, kipa āsokai? —itxarina.

Sasetotxi auīte nitiriakori apaka āsokari iua iuakoāna.

Petro Kipatari Xesosi Imarotini

(Mateo 26.69-75; Arókasi 22.54b-62; Xoão 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Iuasaaki Petro ixiti aua aapokotxi piriketakori ãki. Sasetotxi auĩte apiatakari nitero ãtokoro apoka iuaã. ⁶⁷ Oãtamatarari Petro irokanãtini xamina tinipoki. Oa mixinitari iua. Ininiã oa:

—Xesosi Nasareekiri moianarikai pite apaka —otxa.

⁶⁸ Ininiã:

—Kona, nota !imarotari pisãkire —itxaro.

Iuasaaki pirikere ãronakikoãtaã isari. Iuasaakipeka patari sãkirauata. ⁶⁹ Oa sasetotxi auĩte nitero atamatarari iua iuaã.

—Ere kiki iua moianaripitikara —otxana ninoa Petro takote auakani.

⁷⁰ —Kona iuano nota —itxa.

Paĩtiki ninoa iuaã auakani:

—Iua moianaripitikarai. Pite Kariréiakirikarai. Pisãkireëra ate imarotai —itxarina.

⁷¹ Ininiã Petro:

—Nota !imarotari kiki ikara atoko hinanãtakiti. Atãoene nimasãpiretakaniã, Teoso misiritamanoko. Teoso imarotari nota sãkire atãoka nisãpiretinii —itxana.

⁷² Ikara atoko Petro inakasaaki, iuaĩkana patari sãkirauata. Ininiã Petro xinikari Xesosi sãpiretakiti iuamoni. “Ipikata patari sãkirauatini apisapanikako, ipi ãti pakinikata, ‘!Nimarotari iua,’ pitxanoko.” Ikara inakari ixinikasaaki, itxiapata.

15

Xesosi Pirato Apisatoõ

(Mateo 27.1-2, 11-14; Arókasi 23.1-5; Xoão 18.28-38a)

¹ Katimatinĩkata sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori, kaiõkatsoparerini, ikinimane Xoteo auĩteakorikata xinikaxitinãta. Ipaniãtarina Xesosi iaxirikiko. Iposo atoko anika, sika itxarina Piratomoni. ² Pirato pimaãri Xesosi:

—Pitekani Xoteoakori auĩte txataua? —itxari.

Ininiã Xesosi:

—Ari, pisãkire atãopitikara.

³ Sasetotxi auĩteakori apoiãpotari Xesosi, txamari Xesosi !kasãkireri. ⁴ Ininiã Pirato:

—Na papakapapiretari? Ninoa iteene misãkirepiretai —itxari.

⁵ Iuaritika Xesosi !apakapapiretari. Ininiã Pirato ãkixinireẽ:

—Kinirepa kona apakapapiretari? —itxa.

Xesosi Okiko Nirekiko

(Mateo 27.15-26; Arókasi 23.13-25; Xoão 18.38b-19.16)

⁶ Pãskoã kiiniriti auakasaaki, Pirato itotari isikakiniri kateia ãki auakari kãkiti nireẽkiti.

⁷ Iuasaaki Xesosi maĩkikosaaki, Pahapasi inakori aua kateia ãki. Iua Pahapasi apanakini kateia ãki auakanikata okaniuatapeka Homanoakori inaiatakasaakina. ⁸ Pirato sãkirauatakasaaki Xesosikata, kãkitipokoni apoka Piratomoni.

—Kateia ãki auakari pisikaka —itxarina.

⁹ Ininiã Pirato pimaãna:

—Hinirekatari nisikakiniri Xoteo auĩte hĩte ĩkapani? —itxana.

¹⁰ Pirato iteene imarotari sasetotxi auñteakori sikari Xesosi iuamoni Xesosi ixikotinina xika.

¹¹ Sasetotxi auñteakori maasakana ninoa iuañ apotiitakaniua:

—Hamanañri Pirato Pahapasi isikakini ñkapani —itxana kãkitimoni.

¹² Pirato iuañkana pimaña:

—Natokopa nitxatari ia kiki Xoteo auñte inakori? —itxa.

¹³ Akiripoakatana:

—Aamina ñpiriãmitakari nopini hñtokakitari —itxana.

¹⁴ Ininiã Pirato:

—Kixikapa? Maerekati ñikama —itxa.

Apiata akiripoakatana:

—Aamina ñpiriãmitakari nopini hñtokakitari —itxakatana.

¹⁵ Ininiã Pirato sikakari Pahapasi ninoa ñkapani, kotxi inirekari ikamapoxokonitina ninoa kãkiti. Eereka ipaniãtari Xesosi xirokitatiko aãpitsaã. Eereka Pirato paniãtari sotatoakori tokakitiniri Xesosi aamina ñpiriãmitakari nopini.

Sotatoakori Napetiniri Xesosi

(Mateo 27.27-31; Arókasi 22.63-65; Xoño 19.1-3)

¹⁶ Ininiã sotatoakori anikari Xesosi Pirato aapoko ãki. Akiritarina ikinika sotato. ¹⁷ Iposo atoko ieretakarina mãkatxi põkamarari Xesosi ñtoã. Ikamarina saporieña kotipiaro kamakori, taka itxarina Xesosi kiiã.

¹⁸ —Aãuñte —itxarina Xesosi inapetinina.

—Xoteo auñtekai pite —itxarina.

¹⁹ Iaritakiitarina aãkeẽ. Ikiisokarina. Ikapotoreẽkauana Xesosi apisatoõ.

—Aãuñte —itxarina Xesosi inapetinina.

²⁰ Inapetakarina atoko imakatzakarina mākaxi pōkamarari. Xesosi māka iuaīkana ieretaka. Eereka anikarina Xesosi aamina ĩpiriāmitakari nopini itokakitinirina ĩkapani.

Xesosi Tokakitaāka Aamina ĩpiriāmitakari Nopini
(*Mateo 27.32-44; Arókasi 23.26-43; Xoāo 19.17-27*)

²¹ Ipinipokoriti itaōkitarina kiki Simāo inakori. Sireni sitatxitikiri iua. Iua anaakori Arexātri, Hopo pakini. Iuasaaki Simāo apoka Xerosareē. Sotatoakori paniātari iua:

—Ia aamina ĩpiriāmitakari panikinari —itxana.

²² Anikarina Xesosi ixirataā, Kóokota inakoriātaā. Xoteo sākire “Kóokota.” Apanakini akiritari iua oxiratari uāka “Kiitātaxi,” inaāka akiritiko. Iuaā apokana. ²³ Isikamarina iāriā pinītxikata, miha inakorokata, Xesosi iātini ĩkapani, itsii imimarotakani ĩkapani, txamari ! inirekaro iātiniro. ²⁴ Ininiā itokakitarina aamina ĩpiriāmitakari nopini. Eereka ikamarina sarauatxi, Xesosi māka apakapakani imarotinina ĩkapani. Ikara atoko apanakini anikari Xesosi māka. ²⁵ ĩkanōkapanika novi oara itokakitapeēka Xesosi aamina ĩpiriāmitakari nopini. ²⁶ Aaminaā auari iōkakitina, apoītiko pirena, “Xoteoakori Auīte” itxa. ²⁷ Ninoa tokakitana ipi kiītiririni apaka aamina ĩpiriāmitakari nopini, ikikomoni āti, isanaremoni āti. ²⁸ Kitxakapirīka Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Okapeēkako iua, kokaniri okiko atoko inapeēkako. Ininiā Xesosi okikosaaki ia Teoso sākire iōkatsopatakori iaōka auapeka iuasaaki.

²⁹ Ninoa iuaã napakani misãkirepiretapikari Xesosi:

—Kiĩkitei. Pite sãkire: “Nirikariko Teoso misãkiretiko aikoti. Ipi ãti pakini õti inakasaaki nikamari iuaĩkana,” pitxama. ³⁰ Ikara atoko piposotiniã, piteka pimakatxakauako, ininiã pikatxaka aamina ĩpiriãmitakariã —itxarina Xesosi inapetinina.

³¹ Sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini napetari Xesosi:

—Iua makananitapekari apanakini. Txamari iuaka liposotari imakananitiniua —itxakakana.

³² —Ikatzakiniãrako ate auikari Teoso mereẽkiti ininiãua. Ikatxakiniã, aãuikari Isaeo auakani auĩte ininiãua —itxakakana.

Kiĩtiririni iuakata tokakitakoni apaka misãkirepiretari.

Xesosi Ipinini Pirena

(*Mateo 27.45-56; Arókasi 23.44-49; Xoão 19.28-30*)

³³ Iuasaaki apaniãxiti ipiãka. Ikini itixitika piãka. Ipi ãti pakini oara ipiãka. ³⁴ Ipi ãti pakini oara napa atoko Xesosi akiripoakata:

—Erii, Erii, aremaa sapakatanii —itxa.

Ia atatsopatakari sãkireẽ: “NiTeosone, niTeosone, kinirepa pitakanapano?” itxa.

³⁵ Kãkiti iuaã auakani kenakotari akirinãtini.

—Hiikenakota. Akirinãtari Eríasi —itxana.

³⁶ Iuasaakipeka kiki ina katimariã. Iãkari mapoa atoko inakari iãriã katxioãrimoni, aãke mapotõkire taka itxari, sika itxari Xesosi iãtini ĩkapani.

—Mitxipanikako. Maiãtapari. Atauako Eríasi makatxakatapaniri Xesosi —itxana.

³⁷ Xesosi itapararitika akiripoakata, eereka ipīpe itxa. ³⁸ Iuasaakipeka mākatxi mata Teoso misākiretiko aikoti āki arōkakari tsorakita. Itano itsorakita. Ixitipeka apoka. Mitxi iua mākatxi mata ! auiritari kākiti ĩroini Teosonani Auini Pakitaātaā. ³⁹ Sotatoakori auīte aua aamina ĩpiriāmitakari apisatoō. Ikenakotari Xesosi akiritini. Itikari ipinini.

—Atāopitikara Teoso ākiri itxaua ia kiki —itxa.

⁴⁰ Ātokaka sitoakoro ikira atoko atamanātarina Xesosi, Maria Matarenama, Saromeema, āto Mariama, apanakini sitoakorokata. Xosesi, Txiako pakini inoro oa Maria. Iua Txiako maneripanika inakari. ⁴¹ Xesosi Karirēia auakasaaki, ninoa sitoakoro moianatari iua. Imiparīkatarina. Xesosi ipīkasaakikanera apanakini sitoakoro kaiāopokoro aua iuaātaā. Ninoa apoka Xerosareē Xesosikata.

Xesosi Ikatiko Pirena

(Mateo 27.57-61; Arókasi 23.50-56; Xoāo 19.38-42)

⁴² Ikara ōti, Xesosi ipinini ōti, kākiti parīkauatini ōti, kākiti tomatini ōti apisapanika, iusaaki kikatatikipeka. ⁴³ Iusaaki Xosee inakori, Arimateia sitatxitikiri, sari Piratomoni. Iua Xosee Xoteo auīte apanakinikata. Ikinimane paxitari iua. Iua apaka iātapari Teoso ikinimane auīte ininiua ōti apokini. Itaparaxinireritika Piratomoni isa, amanaā itxari Xesosi ĩto. ⁴⁴ Ininiā Pirato ākixinireē:

—Atauako patimari Xesosi ipinini? —itxa.

Ininiā ipīkapiretari sotatoakori auīte. Iua apokasaaki Pirato pimaāri:

—Atauako Xesosi ipīpeka? —itxa.

⁴⁵ Ininiã iua:

—Ari, ipinapitipeka —itxari.

Ininiã Pirato:

—Panikaikari iïto —itxari Xoseemoni.

⁴⁶ Iuasaaki Xosee amotari mākaxi mata erekari, arínio inakori. Eereka imakaxakari Xesosi iïto, Iapirikari iïto mākaxi mataã, anika itxari akauari irikomoni. Kai kisakakori āki ieretakari Xesosi iïto. Eereka kai mitapoari ikatika, tota itxari iriko. ⁴⁷ Ipi Maria itikanātari Xesosi iïto takikoãtaã, Maria Matarenama, Maria, Xesosi inakori in-
oroma pakini.

16

Xesosi Iuaĩkana Auãki Inini

(Mateo 28.1-8; Arókasi 24.1-12; Xoão 20.1-10)

¹ Tomatiko õti xipoka atoko mapiãnikata, ipi ãto pakini sito amotaro kamariãro, Xesosi iïto ikamamaritinina iġapani, Maria Matarenama, Saromeema, Maria Txiako inoroma pakini.

² Katimatinĩkata, tomĩkosaaki, iġanõkapanika, atokatxi pokĩkasaaki, ninoa sari akauarimoni.

³ Kimaporiã isikasaakina, isãkirauaãpotana:

—Kipa makatxakinaua kai auĩte iriko tore? —
itxaãpotana.

Amaripokori iua kai. ⁴ Iuaã apokasaakina, atamatarina. Kai makatxakapeẽkaika. ⁵ Ininiã iroãna iriko āki. Atamatarina atokori topãkanãta ikikomoni. Imãka iġanori, kasarori. Ininiã ninoa tikoka.

⁶ Ininiã iua:

—!Hĩtikokape. Hĩte nitanātari Xesosi Nasareekiri, aamina iġiriãmitakari nopini tokakitakori. Ōkitikapekaua iua. !Auaika uai. Hãtamata.

Mitxi itakarina iïto uai. ⁷ Hïsipeka. Hïisãpiretari Petro, apanakini Xesosi moianariakori pakini: “Xesosi sapanikako hïte apisa Kariréiamoni. Iuaã hïte aõkitari iua, kotxi ipinaka apisapanika isãpiretapekari ikara hïtemoni,” —itxana ninoa.

⁸ Itimaritikana ninoa pokïka. Imitekana. Ikikinanakana, ipïkarena xika. !Isãpiretarina apanakini, kotxi ipïkarauatana.

Xesosi Oerekaua Maria Matarenamoni
(Mateo 28.9-10; Xoão 20.11-18)

⁹ Xesosi õkitikasaakiua ipinaka atoko ïkanõkapanika semana potorikini õti, tomïkosaaki, oerekaua merepitipanika Maria Matarenamoni. Mitxipe Xesosi aõkitakasaakiro oa Maria, omitikari maerekani matamatakoni setxi pakini oa ïtoã auakani. ¹⁰ Xesosi õkitikasaakiua, iua oaõkitaka atoko, osari merepanika Xesosi moianariakorimoni. Iuasaaki iteene imatinaniuatana. Itxiapanãtana. Osãpiretana ninoa:

¹¹—Xesosi iuaïkana auãki itxapeka. Nota aõkitari iua —otxana.

Txamari ninoa kona auikari osãkire.

Xesosi Oerekaua Ipi Imoianariakorimoni
(Arókasi 24.13-35)

¹² Eereka iuaka oerekaua ipi imoianariakorimoni, kimaporiã isikasaakina aapokotxi mauakaniãtaã. Iuasaaki itoõ ipinipo itxa.

¹³ Eereka ninoa kanapiriã. Isãpiretana apanakini imoianariakori, txamari !auikarina isãkirena.

Xesosi Oerekaua Imoianariakorimoni
(Mateo 28.16-20; Arókasi 24.36-49; Xoão 20.19-23)

¹⁴ Eereka Xesosi oerekaua õsi imoianariakori-
moni inipokotakasaakina. Xesosi õtākikana:

—Kinirepa h̄ite !auikatarī nota iuaĩkana auāki
ninini? Kinirepa !h̄auikatarī nota aõkitakani s̄āki-
re? !Kaiokakarekii —itxa.

¹⁵ Iposo atoko Xesosi txana:

—Ikini itixiti h̄isako. H̄is̄āpiretariko Teoso
iokanapirena erekari ikinimanemoni. ¹⁶ Teoso
s̄āki-
re auiākari patxisatakori, iuarako sari Teoso
tixinemoni. Teoso s̄āki-
re mauikakati, Teoso
misiritapikariko. ¹⁷ Teoso sikaposotiiretanako
is̄āki-
re auiākani, ininiā apanakini imarotari
Teosokara sikari iposotiire ninoamoni. Ia atoko
Teoso sikaposotiiretana. Omitikarina maerekani
matamatakoni nota uākaā. Is̄ākirauatana
imimarotakinitina s̄āki-
retxitiā. ¹⁸ Imaĩkiniārīna
imini, !ipinana. Iātiniārīna ikianari, !amianatana.
!Ipinana. Itakauakotaua amianatakani nopini,
ininiā amianatakani makananitaāka —itxa Xesosi
s̄āki-
re.

Xesosi Anikaāka Teoso Tixinemoni
(Arókasi 24.50-53; Átosi 1.6-11)

¹⁹ Imoianariakori imis̄āki-
retanapaka atoko, Xe-
sosi anikaāka Teoso tixinemoni. Iuaā iua topāka
Teoso kikomoni. ²⁰ Xesosi moianariakori eereka
isipekana, Teoso s̄āki-
re ikini aapokotxiti auakani
is̄āpiretinina ĩkapani. Apiananiri moianatana. Api-
ananiri sikaposotiiretana ninoa, ininiā apanakini
imarotari ninoa s̄āpi-
retakiti atāo inini. Ameē.

Teoso sãkire amaneri
New Testament in Apurinã (BR:apu:Apurinã)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apurinã

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apurinã

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
253eaec7-f0c7-5b49-b6be-65ee5354d0ed